

NÚM. 10 Tardor 2007

UNIVERSITAT I TREBALL

Les expectatives professionals i la tria d'estudis

Val la pena estudiar en la Universitat?

Gènere, diversitat i igualtat

L'ocupació dels titulats universitaris

Eines per a la inserció

Què valoren les empreses dels universitaris?

DIÀLEGS

Infermeria

Ciències Ambientals

CARPETA D'EXPERIÈNCIES

Multilingüisme a l'IES Ramon Llull

ENTREVISTA

Francisco Tomás, rector de la Universitat de València

PUBLICACIONS

Cent títols de la col·lecció Educació

FUTURA

Si t'interessa rebre gratuïtament la revista FUTURA al teu centre de treball o al teu domicili envia'ns un missatge amb les teues dades a revista.futura@uv.es o truca al **963 864 535** (de dilluns a divendres, de 8 a 15 h).

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

SUMARI

Número 10. Tardor 2007

5.

MONOGRÀFIC

Universitat i treball

Les expectatives professionals i la tria d'estudis. Esperanza Rocabert

Val la pena estudiar en la Universitat? José M. Pastor

Gènere, diversitat i igualtat. Ester Barberà

L'ocupació dels titulats universitaris. José M. Peiró

Eines per a la inserció. Eva Llorenç

Què valoren les empreses dels universitaris? E. Llorenç

20.

DIÀLEGS

Infermeria

Ciències Ambientals

26.

CARPETA D'EXPERIÈNCIES

Multilingüisme a l'IES Ramon Llull de València

28.

ENTREVISTA

Francisco Tomás, rector de la Universitat de València

32.

CAMPUS D'INFORMACIÓ

Entrevista al guanyador de la Competició

Internacional de Matemàtiques i al degà de Matemàtiques

Resultats del projecte «Profession@l»

Congrés Ciutadania i Geografia

Jornada de Convivència i mediació escolar

La filosofia a l'ensenyament secundari

Biològiques i l'ETSE afavoreixen la incorporació

guanya el concurs d'edublocs

Arriba el Programa Conèixer

40.

PUBLICACIONS

Entrevista a Guillermo Quintás,

director de la col·lecció Educació

Novetats

FUTURA

REVISTA D'EDUCACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Aulari III, C. Menéndez Pelayo, s/n
46010 València
Tel. 963 864 734
www.uv.es/revistafutura
revista.futura@uv.es

Edició

Servei d'Informació a l'Estudiant-DISE.
Vicerectorat de Comunicació i Assumptes
Econòmics. Universitat de València

Direcció

Charo Álvarez

Coordinació

Ferranda Martí

Redacció

Eva Llorenç

Col·laboradors en aquest número

Josep Asunción, Magda R. Brox, Mercedes
López, Mila Marín, Eduard Ramírez

Consell de redacció

Antonio Ariño, Enrique Bigné, María José
Lorente, Ma. Vicenta Mestre, Dino Salinas

Administració

Mónica García, Núria Liñana

Disseny i maquetació

Ima Ferri

Fotografia

Miguel Lorenzo

Assessorament lingüístic

Servei de Política Lingüística de la
Universitat de València

Impressió

Impremta Romeu, S.L.

ISSN

1698-6245

DL

V-4146-2004

UN PONT ENTRE LA FORMACIÓ I L'OCUPACIÓ

En les darreres dècades, i a causa dels canvis socials, econòmics i legislatius que promogueren l'accés a l'educació superior –sobretot a partir dels anys vuitanta–, el nombre d'estudiants universitaris d'arreu de l'estat ha augmentat de manera significativa i, paral·lelament, ha crescut la inquietud per la seua inserció laboral. D'aleshores ençà, les universitats han fet més estret el flux de comunicació amb el teixit empresarial que les envolta, i redefeixen les maneres de relacionar-se amb el seu entorn per tal d'acostar dues realitats, la formativa i la professional, i facilitar la incorporació al treball dels seus titulats. En aquest camp, la Universitat de València ha desplegat una intensa activitat i ha adquirit compromisos que amb els anys van construint un pont cada vegada més sòlid entre la formació i l'ocupació. La institució treballa per posar a l'abast dels assessors i orientadors la informació per a poder abordar l'orientació dels preuniversitaris; dissenya accions perquè la transició a la Universitat no siga un escull per a desenvolupar un pla de formació acadèmica en bones condicions; proporciona un gran ventall de possibilitats per a fer pràctiques formatives perquè els estudiants assagen les seues competències professionals; estimula la iniciativa emprendora en àmbits professionals de màxima qualificació on els titulats troben el seu terreny natural d'inserció i promoció professional; i, en paral·lel, elabora estudis d'ocupabilitat i investiga les demandes reals del sistema productiu. La Carta de serveis de la Universitat de València, en aquest àmbit, vol respondre als objectius marcats pel Consell Social, que té la comesa de promoure les relacions entre la Universitat i el seu entorn professional, econòmic i social, al servei de la qualitat de l'activitat universitària.

El monogràfic d'aquest número dona compte de la missió de la Universitat de València pel que fa a la promoció professional, i proposa diverses opinions expertes sobre la connexió entre l'itinerari de formació i els futurs camins del desenvolupament professional. Sens dubte, l'experiència que ha acumulat la institució en aquest camp s'incorporarà com un actiu fonamental al nou model universitari que, a partir del curs 2008-2009, harmonitzarà l'oferta de la Universitat de València amb l'oferta de les institucions universitàries de tot Europa. Aquesta «nova universitat» que sorgirà de la reforma i de la modernització del sistema universitari actual serà l'objecte central del pròxim número de FUTURA.

UNIVERSITAT I TREBALL

Estereotips, opinions poc fonamentades i informacions que queden obsoletes en poc temps han construït una retrat, desenfocat i sense profunditat, de l'ocupabilitat dels titulats universitaris. Les xifres, les dades i les reflexions dels experts, però, avalen que la imatge real és tota una altra: estudiar resulta rendible, la formació universitària procura feina i compta en positiu per a la inserció de qualitat.

LES EXPECTATIVES PROFESSIONALS I LA TRIA D'ESTUDIS

ESPERANZA ROCABERT

Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de València

L'elecció d'estudis universitaris sol ser un procés complex i un maldecap per a molts estudiants i familiars. Des de l'escola es treballa cada vegada més l'assessorament vocacional dels alumnes, tot i que en molts casos no s'hi fa prou insistència o l'enfocament que se li dóna parteix de plantejaments que no estan ajustats a la realitat canviant a què és sotmès tant el món acadèmic i el laboral com la identitat vocacional dels mateixos estudiants.

Actualment assistim al que aparentment pot semblar una paradoxa: d'una banda, se senten crítiques des del món laboral i fins i tot universitari cap a les eleccions vocacionals que fan els universitaris, perquè no responen a les demandes d'ocupació de la nostra societat; mentre que, d'altra banda, els professionals de l'assessorament i de l'orientació vocacional constaten, que les eleccions de les carreres universitàries dels estudiants de secundària es basen en factors prioritàriament denominats sociogenètics; és a dir, en factors externs a l'individu, com, per exemple, les eixides professionals o el prestigi socioeconòmic de les opcions, i són aquests factors els que semblen predominar en els seus processos de presa de decisions.

Aprofundint en aquest sentit, diversos estudis realitzats en el nostre context, prenent com a referència els Sistemes d'assessorament vocacional (Rivas, Rocabert, López, 2000) o eines derivades d'aquests com l'Inventari de factors vocacio-

nals (Rivas i Pascual, 2006) demostren com, dels diferents factors que solen influir en les decisions vocacionals dels estudiants de secundària, són els de tipus sociogenètics (factors familiars, estereotips socials: poder, prestigi, ocupació; i els condicionaments acadèmics: dificultat dels estudis, proximitat del lloc on s'imparteixen i horari) els que es mostren més influents en la decisió dels joves (expliquen el 26,4% de la variància), influència que està per sobre de factors de tipus psicogenètic (interessos, maduresa vocacional, assessorament rebut, etc.) i de factors denominats d'oportunitat (preparar-se per a l'oportunitat i oportunitat per a la formació).

«Tan erroni és basar les decisions exclusivament en els interessos de l'individu com deixar enrere opcions només per la possibilitat percebuda de trobar feina abundant i/o ràpida en una altra opció menys atractiva»

Els plantejaments obsolets

Si la tendència dels nostres estudiants és triar en funció de factors externs, per què la societat en general continua queixant-se de la no-adequació dels estudis en funció de les necessitats? La resposta sembla clara: en molts casos, la informació que fan servir els nostres estudiants, sobre les expectatives de les diferents opcions, es basa en fonts no degudament confrontades ni fidedignes i, a ve-

gades, transmesa per figures professionals o no (familiars, amics, coneguts) que o bé tenen interessos no sempre explícits a encaminar les decisions dels joves cap a determinats itineraris, o bé basen el seu assessorament o «consell» en plantejaments obsolets, no posats al dia.

Tal com recomanava la Fundació Universitat-Empresa de Madrid en un estudi de 2004, en el moment històric en què estem immersos, de canvis profunds i ràpids tant del món laboral com de l'acadèmic, és aconsellable proporcionar un assessorament en què es treballa no en funció d'uns estudis o professions concrets, sinó en funció de perfils professionals que siguin capaços d'adaptar-se tant a les necessitats del món laboral com a les necessitats dels estudiants, ajustant-se al significat, a la importància i a la utilitat que té la feina per al jove d'avui, en una societat postmoderna.

Aquest plantejament obliga a prendre decisions vocacionals eixamplant l'espectre de perfils professionals per als quals poden capacitar professionalment uns estudis universitaris, fugint de plantejaments basats en perfils estereotipats o en informacions de perspectives de feina o d'ocupació poc rigoroses o que queden obsoletes en poc de temps.

En aquest sentit, calen institucions o organismes, com els observatoris d'ocupació, que tinguin prou rigor perquè ens donen pistes i indicadors que faciliten l'accés a

una informació fiable i vàlida als estudiants. Una informació que ha de ser assimilada per l'estudiant, relacionant-la, al seu torn, significativament amb el coneixement i la informació de què disposa sobre la seua pròpia conducta vocacional. Una decisió eficaç, satisfactòria i realista és la que es basa en un conjunt d'indicadors tant propis del decisor (interessos, valors, competències, etc.) com externs a ell (lleis d'oferta i demanda, possibilitats econòmiques, de formació, etc), que han de ser diferenciats i integrats cognitivament per l'individu.

Els errors en la tria d'estudis

Tan erroni és basar les decisions exclusivament en els interessos de l'individu, obviant barreres o obstacles que a la llarga impedeixen fer-los realitat, com deixar enrere opcions, llargament mantingudes en el temps per la seua atracció i interès, només per la possibilitat percebuda de trobar feina abundant i/o ràpida en una altra opció menys atractiva; o canviar en l'últim moment d'elecció per fet d'haver obtingut una nota d'accés a la universitat més alta de l'esperada i que capacita per entrar en una opció universitària considerada socialment com més prestigiosa.

Fins i tot en situacions on les eixides tradicionals d'uns estudis estiguen certament saturades, amb una alta taxa de desocupació, és possible treballar el desenvolupament vocacional dels estudiants, afavorint les tasques que permeten millorar o optimitzar les oportunitats. Treballar l'assessorament vocacional dels joves de forma processual i no puntual, permetrà obrir horitzons professionals nous o preparar-se per ser un dels candidats amb les millors condicions

Estudiants preuniversitaris s'informen de l'oferta d'estudis a la darrera edició de la Fira Formaemple@.

Foto: Miguel Lorenzo

per a ser el professional que es desitja ser en un futur.

Aquesta manera de procedir implica, a més de dedicar temps a l'assessorament, la necessitat que l'assessor o orientador estiga atent a les evolucions i als canvis significatius que, en la societat en generalment i especialment en els joves, afecten l'ocupació.

Conèixer quin és el paper que tindrà en les seues vides la feina i fer que l'estudiant reflexione sobre la utilitat i la importància que hi concedeix, permetrà entendre més bé les decisions que molts d'ells prenen i en alguns casos ajudar-los a basar les seues decisions en un procés de valoració de pros i contres de les opcions, que el duquen a eleccions realistes, satis-

factòries i eficaçes, tant per al jove com per a l'entorn sociolaboral en què es vol integrar.

Rivas, F., E. Rocabert, i M. L. López (2003): *Sistema de autoayuda y asesoramiento vocacional revisado (SAAV-r)*. Madrid, EOS.

Pascual, F. (2006): *Conducta e identidad vocacional en la adolescencia: una aproximación empírica*. Tesis doctoral, Universitat de València.

VAL LA PENA ESTUDIAR EN LA UNIVERSITAT?

JOSÉ M. PASTOR

Departament d'Anàlisi Econòmica de la Universitat de València i
investigador de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques (IVIE) de València

La resposta a la pregunta que es formula en el titular és directa quan l'única cosa que persegueix l'estudiant és desenvolupar-se intel·lectualment i augmentar el nivell de coneixements. Aleshores, la resposta és indubtablement afirmativa. Els dubtes sorgeixen quan la finalitat dels estudis universitaris és millorar les perspectives laborals i/o econòmiques. En aquests casos hi ha opinions enfrontades. I és que últimament han fet fortuna entre la gent certes idees mancades de rigor i de fonament estadístic. Algunes postulen que allò que s'estudia en la universitat «no serveix per a res», ja que no està orientat a les demandes específiques de les empreses. Altres es fan ressò de la celebèrrima frase referida al fet que «la universitat és una fàbrica d'aturats» o simplement, després de constatar els baixos salaris dels nous llicenciats, es té la impressió que «els universitaris guanyen menys que els professionals qualificats sense estudis». Al llarg d'aquestes línies s'aportaran algunes dades estadístiques i resultats d'informes que demostren que totes aquestes opinions no tenen fonament. En concret, reflexionarem sobre les habilitats adquirides en la universitat i les demandes de les empreses a fi de constatar que les habilitats adquirides en la universitat atenen directament i indirectament les demandes de les empreses, comprovarem que la universitat és més una fàbrica d'oportunitats o d'ocupats que d'aturats i mostrarem que els universitaris guanyen més que qualsevol altre col·lectiu amb nivells d'estudis inferiors.

Competències generals i específiques

La primera de les qüestions es refereix al fet que allò que s'estudia en la universitat no està orientat a les demandes de les empreses. Per a reflexionar sobre aquesta qüestió hem d'aclarir primerament que l'educació superior té com a funció principal preparar els individus per exercir millor les seues funcions en la societat i en el mercat laboral. En un entorn marcat pels canvis continus, l'educació superior ha de facilitar l'ocupabilitat dels titulats, tant a curt com a llarg termini, adaptant-los a les característiques canviants dels llocs de treball i als canvis d'ocupació, i a curt termini, dotant-los de coneixements específics que atenguen les necessitats puntuals del mercat de treball.

«La universitat hauria de dotar els titulats de més nivells de competències específiques»

El problema que es planteja és quin tipus de coneixements i quines competències ha de proporcionar la universitat per a aconseguir amb més facilitat aquests objectius i satisfer així les demandes de les empreses. La universitat dota els estudiants d'una combinació concreta de competències generals i específiques. Les competències generals es refereixen a aquelles habilitats que poden ser aplicables a multitud de contextos i continguts. Aquest tipus de competències són molt importants per a garantir l'ocupabilitat dels titulats a llarg termini, perquè

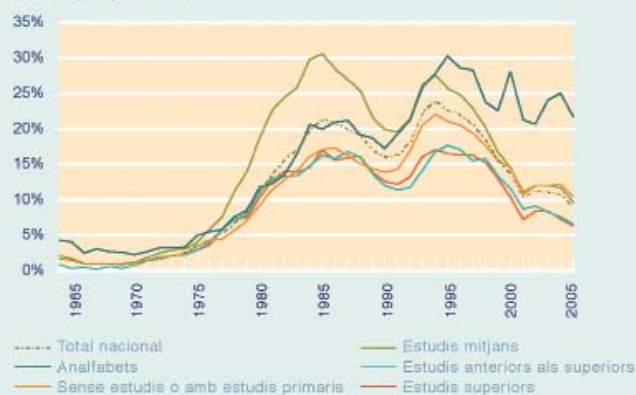
permeten als universitaris adaptar-se millor als canvis futurs, assimilar millor els processos productius i, als titulats, ocupar una àmplia varietat d'ocupacions en sectors molt diversos. En aquest sentit, encara que a simple vista no sembla que satisfan les necessitats de les empreses, sí que ho fan, perquè la versatilitat que adquireixen els titulats en la universitat els permet adaptar-se a les seues demandes després d'un curt període d'aprenentatge, així com a les futures evolucions del mercat laboral i dels processos productius.

La frase és potser una crida perquè la universitat hauria de dotar els titulats de més nivells de competències específiques (per a empreses o sectors econòmics o llocs de treball concrets), aquelles que els permeten dur a terme tasques concretes en certes ocupacions tan bon punt finalitzen els estudis universitaris. Bàsicament, es demana que els titulats resulten atractius immediatament per als ocupadors, perquè necessiten menors costos de formació i les seues habilitats es mostren productives fins i tot a curt termini.

En definitiva, la capacitat d'adaptació dels titulats davant els canvis cada vegada més freqüents en les demandes de les empreses s'aconsegueix proporcionant-los perfils de competències generals. En canvi, preparar els titulats per atendre específicament les necessitats de les empreses a curt termini s'aconsegueix dotant-los de competències específiques. Trobar l'equilibri adequat és difícil.

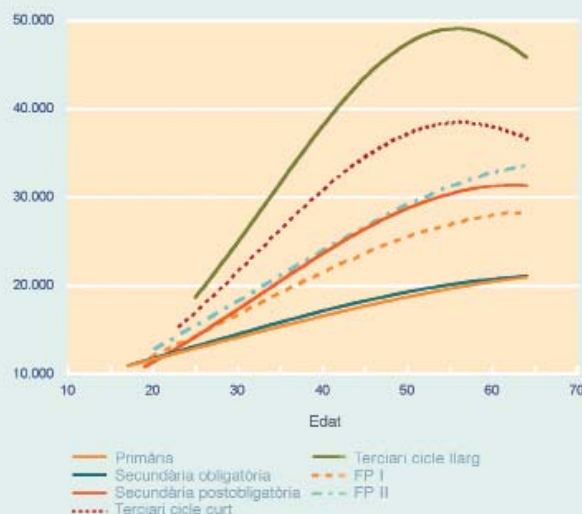
En l'oferta acadèmica hi ha titulacions que doten els titulats d'un

Gràfic 1. Taxa d'atur total i per nivells d'estudi. Espanya 1964-2005.

Font: INE i Mas, Pérez, Serrano, Soler i Uriel.

Gràfic 2. Ingresos salarials per nivells d'estudi i edat.

Font: Pastor, Raymond, Rold i Serrano (2007).

nivell més gran de competències específiques (ensenyaments tècnics o ciències de la salut). Contràriament, les titulacions relacionades amb humanitats, ciències socials i jurídiques i ciències experimentals doten els titulats d'un menor nivell de competències específiques, però amb més competències generals. En els senyals que es perceben en el mercat de treball s'adverteix un augment de la demanda amb determinats coneixements específics, però també es demanen titulats flexibles, amb una alta capacitat d'adaptació. Cap dels dos tipus de competències és, doncs, suficient. Cada sector productiu demana titulats amb determinats perfils, de manera que, a tall d'exemple, els titulats d'humanitats o ciències socials i jurídiques amb majors nivells de competències generals troben ocupació en una infinitat de sectors, mentre que els titulats amb més competències específiques, com els d'ensenyaments tècnics, se solen concentrar sobretot en la indústria i la construcció, així com els de ciències de la salut solen trobar ocupació fonamentalment en el sector públic.

La universitat és una fàbrica d'ocupats

La universitat no és una fàbrica d'aturats, sinó d'ocupats. Les dades així ho reflecteixen i ho fan amb contundència. El gràfic 1 presenta l'evolució de la taxa de desocupació per nivells d'estudi. En l'any 2005, la taxa de desocupació dels universitaris era del 6,3%, enfront del 9,2% del total nacional, el 21,7% dels analfabets, el 10,5% de les persones sense estudis i amb estudis primaris, el 9,7% de les persones amb estudis mitjans. Això era en l'any 2005 i ha estat així des que es disposen d'estadístiques de desocupació desagregada per nivells d'estudis. Les dades són fins i tot més cridaneres quan les comparacions es realitzen entre un mateix col·lectiu pertanyent al mateix estrat d'edat i són tan contundents que haurien de desmuntar el mite que la universitat és una fàbrica d'aturats.

Realitzar estudis universitaris augmenta, per tant, les possibilitats de trobar ocupació. Segons un estudi recent, quan es controla per l'edat, sexe i regió de residència, es constata que el fet de tenir un títol universitari augmenta la probabilitat d'estar ocupat en un 6%¹. Per tant, si

el que desitgem és trobar ocupació, és clar que val la pena estudiar en la universitat, però quina titulació hem d'estudiar?

La informació estadística disponible indica que, malgrat que els universitaris tenen una taxa de desocupació més baixa, dins el col·lectiu d'universitaris hi ha diferències importants, de manera que l'elecció de la titulació és important. Les titulacions amb menor taxa de desocupació són les d'ensenyaments tècnics i ciències de la salut. Segons un informe realitzat per la Universitat de València (Pérez, Pastor i Hernández, 2007) els titulats en ciències de la salut tenen una taxa de desocupació un 35% inferior a la taxa mitjana dels universitaris; semblantment, els titulats en ensenyaments tècnics tenen una taxa de desocupació inferior en un 35% a la mitjana d'universitaris. En canvi, els d'humanitats tenen una taxa de desocupació un 26% superior a la mitjana dels universitaris, els de ciències socials una taxa de desocupació que supera un 10% la mitjana d'universitaris i els de ciències experimentals un 8% superior a la mitjana.

Universitaris mileuristes

L'última de les qüestions plantejades es refereix a la impressió que els universitaris, especialment els més joves, guanyen menys que un professional qualificat sense estudis. En altres paraules, es percep que el mercat laboral no retribueix prou els estudis universitaris. Aquesta opinió es troba tan establerta en l'opinió pública que fins i tot s'ha encunyat el terme «mileurista» per referir-se al col·lectiu de joves entre 25-39 anys amb estudis superiors i amb uns ingressos que no solen superar els 1.000 euros mensuals.

Aquesta afirmació se sol basar en la simple comparació del salari d'un universitari, normalment acabat de llicenciar, amb el d'un treballador qualificat que, tot i no tenir estudis, posseeix dues o tres dècades d'experiència. En aquestes circumstàncies, l'universitari n'ix malparat; efectivament els seus ingressos són inferiors. Tanmateix, respondre a aquesta pregunta amb un cert rigor exigeix aïllar, entre altres, pel factor «experiència». Contestaríem el mateix si la comparació fóra entre els ingressos d'un advocat o enginyer amb tres dècades d'experiència i els d'un treballador qualificat sense estudis? Evidentment no.

Per il·lustrar aquesta i altres qüestions, el gràfic 2 representa els ingressos salarials per nivells d'estudis per cada edat per al col·lectiu masculí. El perfil de les corbes d'ingressos mostra que un professional amb formació professional de segon grau de 50 anys guanya uns 30 mil euros anuals, enfront dels 17 mil euros d'un diplomad de 25 anys o els quasi 19 mil euros d'un llicenciat de 25 anys. No obstant això, les comparacions s'han de realitzar per als mateixos estrats d'edat i el gràfic posa de manifest que els universitaris guanyen més que qualsevol

altre col·lectiu amb nivells d'estudis inferiors. Això és així per a qualsevol estrat d'edat en què fem les comparacions. Encara més, les diferències salarials entre els universitaris i els nivells d'estudis inferiors es van fent més grans a mesura que augmenta l'edat. Així, doncs, l'afirmació que els universitaris guanyen menys no solament és falsa, sinó que és més falsa a mesura que avança l'edat dels individus.

«La taxa de rendibilitat de l'educació se situa entorn del 9%, és a dir, per cada any d'estudi que realitzen els individus el salari serà un 9% superior»

Estudiar és rendible

Al llarg d'aquestes línies s'han rebut amb dades estadístiques i resultats d'informes tècnics algunes opinions que, tot i posseir poc fonament empíric, han tingut un gran ressò en l'opinió pública. En concret, s'ha vist que els universitaris presenten menys desocupació i perceben més ingressos. Però per aconseguir aquests resultats s'ha d'invertir (temps, esforç i diners). Durant el temps que duren els estudis universitaris, els estudiants s'han d'esforçar i deixen de percebre un salari mentre es dediquen a estudiar. Ells mateixos i/o les seues famílies han de sufragar les despeses directes (taxes, llibres, etc.) i indirectes (allotjament, transport, etc.) derivats dels estudis. Sospesant els avantatges d'estudiar (menys desocupació i més ingressos) i els costos d'aquesta inversió, és rendible estudiar? La resposta continua sent afirmativa. Segons l'esmentat estudi de Pastor et al. (2007), tenint en compte els costos esmentats més amunt, estudiar és rendible. De fet, la taxa de rendibilitat de l'educació se situa

entorn del 9%, és a dir, per cada any d'estudi que realitzen els individus el salari serà un 9% superior.

1 Respecte d'un individu amb estudis primaris, vegeu Pastor, Raymond, Roig i Serrano (2007).

Pastor, J. M., J. L. Raymond, J. L. Roig i L. Serrano (2007): *El rendimiento del capital humano en España*. Fundació Bancaixa i IVIE.

Pérez, F. J.M. Pastor i L. Hernández (2006): *Diseño de la oferta futura de la formación superior de la Universitat de València*. Publicacions de la Universitat de València. Núm. 1.

GÈNERE, DIVERSITAT I IGUALTAT

ESTER BARBERÀ

Catedràtica de Psicologia de la Universitat de València i membre de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona

Les desigualtats de gènere es mantenen a hores d'ara (primeria del segle XXI) i s'evidencien per mitjà de diversos indicadors de discriminació que es donen a múltiples nivells: diferències salarials, distribució de tasques domèstiques, representativitat social dels discursos d'homes i dones, ocupació de llocs de poder i presa de decisions en organitzacions i institucions tant públiques com privades, presència del sexisme en les seues manifestacions més benèvols i ambivalents, increment de la violència contra les dones i un llarg etcètera que ocuparia massa espai. La segregació de gènere és un fenomen present a la major part de països, independentment de les condicions socioeconòmiques i de l'existència de lleis antidiscriminatòries que vetlen per la plena ciutadania de les dones.

Res del que s'ha dit adés impedeix que es reconeguen les conquestes vertaderament revolucionàries que han aconseguit les dones al llarg de la segona meitat del segle XX. A tall d'exemple, només em referiré a dos fenòmens experimentats, de forma generalitzada, als països desenvolupats: l'accés multitudinari de les dones a l'educació superior, fins al punt de representar en aquests moments més del 50% de l'alumnat universitari, i la seua participació en el mercat laboral, fins al punt que les dones són les que més contribueixen ara com ara a l'increment de la població activa.

Un nou concepte de treball

Si hi ha res que caracteritze el període històric que vivim, jo diria que és el canvi. Les transformacions res-

pecte a dècades anteriors són enormes i contínues. Vivim una autèntica revolució tecnològica amb magnitud transformacional semblant, si no superior, a la que va suposar la revolució industrial del final del segle XIX davant les organitzacions rurals. Les conseqüències derivades dels processos de globalització es fan sentir d'una manera brutal durant els darrers anys. Els moviments migratoris i la velocitat vertiginosa dels canvis amb les seues actualitzacions contínues provoquen transformacions profundes no solament en la fisonomia dels llocs o en la variabilitat ètnica i cultural de la gent, sinó també en les mentalitats, les creences i els valors dominants.

Sens dubte, tots aquests canvis han delineat una nova conceptualització del

«En l'àmbit laboral s'observa una tendència progressiva cap a estils de treball i formes de cooperació en equip pròxims a un perfil prototípicament femení, segons els estereotips clàssics de gènere»

significat del treball i de les organitzacions laborals. Els joves ja no creixen pensant a aprendre un ofici o una professió que posteriorment exercirien durant tota la vida. Xiques i xics estudien amb la il·lusió de tenir una expectativa professional més bona, però sabent que no serà fàcil obrir-se camí en el mercat laboral i amb la quasi seguretat que canviaran diverses vegades d'activitat al llarg

de la seua vida professional. També el funcionament dels equips de treball i les relacions interpersonals es veuran fortament influenciades per aquestes transformacions. L'estructura vertical característica de les organitzacions clàssiques, on els caps manen i els treballadors compleixen el seu manament i en reben recompenses, va cedint terreny a formacions estructurals més complexes, sovint representades en forma de xarxa, que recorden més els intrincats camins que es gesten en l'organització familiar que no la jerarquia monolítica. I no és que aquestes estructures nodulars no tinguen jerarquia. Igual que passa en qualsevol modalitat d'estructuració familiar, hi ha caps del clan o caps de família. Però les formes d'exercitar el poder són més sinuoses i la delimitació entre activitat productiva i reproductiva queda més difuminada.

Una font de recursos valuosa

Molts dels canvis esmentats haurien de ser favorables per a les dones. En l'actual etapa de complexitat en què vivim, es necessiten tots els recursos humans i materials disponibles per a afrontar els canvis. I és ací on cobren protagonisme les dones, perquè tenen moltes coses a oferir, són una font de recursos summament valuosos. Els recursos que presenten les dones són de tipus econòmic i professional. Avui dia, quasi no hi ha cap família que puga viure amb un únic sou. Les aportacions econòmiques de les dones de vegades són complementàries a les dels homes, però altres vegades són equiparables a les d'ells i fins i tot, en un percentatge gens menyspreable, són l'única font d'ingressos familiars. Per tant, són moltes les dones que exerceixen una professió i viuen i sostenen les seues

famílies amb els diners que aconseguixen treballant. Però, a més d'això, les dones aporten a la societat la major part de recursos afectius, de suport, atenció i salut a persones dependents per motius d'edat o malaltia, i aquests recursos són precisament els que resulten imprescindibles per a garantir el benestar de la humanitat. Tanmateix, només un percentatge inferior al 50% d'aquest tipus de treballs rep remuneració econòmica, la qual cosa significa que si aquestes dones cuidadores feren un dia de vaga general la societat se'ns enfonsava.

«L'estructura vertical característica de les organitzacions clàssiques, on els caps manen i els treballadors compleixen el seu manament i en reben recompenses, va cedint terreny a formacions estructurals més complexes»

De la regla a l'excepció

Però la incorporació d'una massa crítica de dones a la vida pública aportant recursos humans, econòmics, de coneixement i formació no es pot fer sense modificar les estructures organitzacionals en què aquesta massa crítica s'incorpora. Des dels espais físics fins als models de referència, passant pel llenguatge, els hàbits de treball, les polítiques horàries empresarials, etc., tots aquests factors s'han d'adaptar per a integrar aquesta massa crítica de dones en condicions de vertadera igualtat i respecte a les seues múltiples diversitats. Cal anar fent passos per a resoldre la sèrie de contradiccions que habitualment percebem sense reflexionar-hi massa perquè les considerem quotidianes.

Per exemple, en l'àmbit laboral s'observa una tendència progressiva cap a estils de treball i formes de cooperació en equip pròxims a un perfil prototípicament femení, segons els estereotips clàssics de gènere. Aquest canvi en la forma d'exercitar el treball té lloc paral·lelament a l'increment de dones ben formades i amb interessos professionals clarament definits. Alhora, però, i d'ací ve el desajust, tota aquesta demanda social no sembla que es correspon amb els procediments habituals d'incorporació de les dones al món professional, ja que la discriminació de gènere continua sent la regla, més que l'excepció, tant en l'accés al treball com en la promoció professional. El desequilibri entre necessitats requerides i aprofitament de recursos disponibles és negatiu des d'una consideració humanitària, però també des d'un enfocament maximalista que mire d'optimitzar el capital humà. Urgeix doncs tractar de donar-hi una resposta satisfactòria que siga beneficiosa per al desenvolupament personal de dones i homes i per al progrés de les institucions socials.

L'OCUPACIÓ DELS TITULATS

Oportunitats i serveis a la Universitat de València

JOSÉ M. PEIRÓ

Director de l'Observatori d'Inserció Professional i Assessorament Laboral de la UV (OPAL) i catedràtic de Psicologia de la Universitat de València

En les dècades en què l'atur juvenil va assolir taxes elevades i molt superiors a la mitjana de la Unió Europea es va encunyar la idea de la universitat com a «fàbrica d'aturats». Tanmateix, aquest estereotip no es correspon amb la realitat ni en aquells temps ni en els més recents. La formació universitària compta en positiu per a la inserció de qualitat, encara que lògicament això també depèn de les ofertes i de les característiques del sistema productiu d'una determinada zona, així com de les competències personals i professionals dels candidats. Vegem-ne algunes consideracions rellevants per a l'anàlisi d'aquesta inserció professional en l'actualitat.

La rendibilitat de l'educació superior i la qualitat de l'ocupació

Els titulats universitaris durant moltes dècades han presentat taxes de desocupació inferiors als d'altres nivells d'estudis per a períodes i edats comparables. En els estudis que hem realitzat en l'Observatori d'Inserció Laboral dels Joves (Observatori BANCAIXA-IVIE) es mostra una rendibilitat moderada de l'educació reflectida en el salari (entre el 4 i el 2% per cada any d'estudis) des del 1996 fins al 2005. Altres indicadors de la qualitat de l'ocupació també mostren generalment valors més positius per als titulats. D'altra banda, l'Estudi d'inserció laboral dels titulats de la Universitat de València realitzat per l'OPAL permet constatar l'avantatge dels universitaris en salari i qualitat de l'ocupació sobre els resultats que s'obtenen en altres nivells d'estudis.

Diversos indicadors de la inserció laboral mostren una millora durant els primers anys, des del primer al darrer treball. En efecte, els titulats de la Universitat que han tingut més d'una ocupació mostren una millora important del primer a l'últim. El percentatge de joves amb un treball que requereix un nivell d'estudis universitari passa del 49% al 71,3%; el dels qui tenen un treball amb prou o molta relació amb la titulació passa del 53% al 69%. Els qui tenen contracte indefinit passen del 10,1% al 35% i els qui el seu treball és de tècnic o inclou responsabilitats directives passa del 42 al 66,2%. Tingueu en compte que aquests canvis poden produir-se en molts casos en passar del primer al segon treball, que és el darrer per a un bon percentatge d'enquestats.

Titulats «ocupables» i titulats ocupats

L'increment de les oportunitats d'ocupació i la seua qualitat per als titulats requereix la concurrència de diversos agents i circumstàncies. La major o menor oferta d'ocupació de qualitat és, en gran manera, fruit del tipus i volum del creixement econòmic, de la iniciativa empresarial i del tipus d'ocupació que genera el teixit productiu, així com de les polítiques econòmiques, d'ocupació i socials dels governs. Les universitats, en aquest àmbit, tenen influències només indirectes. Ara bé, seria lamentable que hi existira aquesta oferta i que els titulats no tingueren la preparació adequada per poder-la atendre. En aquest àmbit, la univer-

sitat hi juga un paper important. Les universitats han de promoure l'«ocupabilitat» dels seus titulats i per això han de conèixer les demandes reals del sistema productiu i anticipar les noves, tot definint-les en termes de competències, coneixements, habilitats i actituds per tal d'incorporar-les a l'oferta formativa dels estudis i les titulacions.

«Les universitats han de promoure l'ocupabilitat dels seus titulats i per això han de conèixer les demandes reals del sistema productiu»

No es tracta únicament de coneixements, sinó de competències, les quals inclouen també habilitats, destreses i sobretot actituds. De fet, els ocupadors presten molta atenció a les actituds i les universitats ho han de prendre en consideració en la formació dels estudiants. Entre aquestes competències, la de liderar i impulsar i motivar el treball d'altres prediu significativament diversos indicadors de la qualitat de l'ocupació dels universitaris.

D'altra banda, una responsabilitat addicional de la universitat és preparar per a la gestió de la pròpia carrera. La creença i l'expectativa predominant dels universitaris fa només unes dècades era desenvolupar la seua carrera professional en una única organització, al llarg de tota la vida activa. Aquest fenomen és cada vegada menys freqüent i són habituals els canvis de treball. Aquesta nova realitat requereix dels titulats competències per a planificar i ges-

tionar la seua pròpia carrera professional. En l'OPAL aquest és un dels aspectes a què prestem més atenció. No es tracta únicament que el titulat universitari siga competent en la seua titulació, sinó que ha de tenir també les competències escaients per a desenvolupar adequadament la seua pròpia carrera.

És l'autoocupació i la creació d'empreses una opció?

Sovint els nostres estudiants, especialment els d'últims cursos, es pregunten: on treballaré?, qui em donarà treball? Ben pocs es plantegen espontàniament la possibilitat de crear la seua pròpia ocupació, i fins i tot l'ocupació per a altres persones. La iniciativa emprenedora, la creació d'empreses i la generació de riquesa mitjançant l'activitat empresarial, hauria de venir, en gran manera, dels més qualificats. Convé, doncs, estimular aquesta iniciativa en els estudiants i titulats. La nostra Universitat ha pres iniciatives importants entre les quals cal esmentar l'Antena Cameral, en col·laboració amb la Cambra de Comerç, i la Càtedra de Cultura Empresarial, en col·laboració amb els empresaris valencians.

L'ocupació universitària en la «societat del coneixement»

La Unió Europea ha marcat, en la seua estratègia, el creixement econòmic i social sostenible en una societat del coneixement. En aquest context, s'obrin noves oportunitats per a les universitats que, juntament amb les funcions més clàssiques, poden jugar un paper especial en l'aportació de dinamisme i capital humà i social que contribueix al desenvolupament econòmic del seu entorn i de la societat en què es troben inserides. L'estímul de la iniciativa emprenedora dels titulats, la potenciació de la flexibilitat funcional i de les qualifi-

cacions i competències, la facilitació de la mobilitat internacional durant la formació per tal d'obrir perspectives de mobilitat professional, i l'oferta d'una formació per al desenvolupament professional continu dels professionals, són aportacions significatives per tal de promoure el desenvolupament social i econòmic en l'era del coneixement.

«Les pràctiques en empreses han de ser una oportunitat per a exercitar competències professionals»

En l'Estudi d'inserció laboral dels nostres titulats hem constatat que la mobilitat geogràfica a l'hora de buscar i acceptar una ocupació millora significativament la qualitat, el tipus de contracte, les oportunitats d'aprendre i de desenvolupament professional, i també el salari i les compensacions.

A més a més, el desenvolupament professional continu (DPC) és un element fonamental en l'exercici i la planificació de la carrera professional. Una vegada finalitzats els estudis s'han de buscar noves oportunitats per tal de desenvolupar competències rellevants en l'activitat professional. És important que els estudiants dels darrers anys es plantegen la necessitat de planificar el seu desenvolupament professional. D'altra banda, han de saber formular propostes eficaces per oferir garanties adequades de qualitat en el seu exercici professional. També és necessari l'aprenentatge del treball interdisciplinari i amb persones d'altres nivells de qualificació. Finalment, encara que evidentment no en darrer lloc, el professional ha d'estar qualificat i preparat en les implicacions ètiques i deontològiques del seu treball. La col·laboració de la universitat amb els col·legis professionals

i l'anàlisi de les demandes de qualificació de postgrau per a professionals en exercici és un àmbit que ofereix oportunitats per a l'oferta de formació universitària.

El paper dels professionals experts en la formació de nous professionals

Des de fa ja dues dècades les universitats han promogut les pràctiques en empreses i, sovint, aquestes pràctiques s'han inclòs en els plans d'estudis. Aquest és un element fonamental si la preparació universitària ha de contribuir al desenvolupament de les competències professionals. Aquestes competències «s'aprenen fent» i requereixen la supervisió d'un professional experimentat que en facilite l'adquisició i eviten, sense venir a tomb, l'assaig i l'error.

S'hi ha avançat molt, però hi queda camí per recórrer. Les pràctiques en empreses han de ser una oportunitat per a exercitar competències professionals. Per a això es requereixen sessions de supervisió entre l'estudiant i el professional. Els professionals que assumeixen la tasca de formar estudiants en pràctiques estan contribuint a garantir la qualitat i el prestigi de la seua professió pel fet d'aportar la seua experiència per a la preparació dels nous professionals.

Implicacions per a l'orientació vocacional i professional

Tots aquests canvis tenen implicacions importants per a l'orientació vocacional i professional. Aquesta orientació no pot fer-se des del supòsit de «l'ajustament» entre qualitats personals i característiques de les carreres universitàries i tampoc no pot concentrar-se en moments puntuals com l'elecció d'estudis. Es tracta d'una orientació en un entorn dinàmic i una perspectiva de cicle vi-

tal (*life span*) en el qual «s'ha de promoure l'aprenentatge al llarg de tota la vida».

A més, és important estimular el coneixement de les potencials eixides i trajectòries professionals, i no sols dels continguts dels estudis. Les oportunitats professionals s'amplien enormement amb una bona gestió del desenvolupament de la carrera. L'orientació busca contribuir al fet que la persona vaja prenent decisions responsables que li permeten anar definint i realitzant el seu projecte vital en interacció amb el seu entorn.

«No es tracta únicament que el titulat universitari siga competent en la seua titulació, sinó que ha de tenir també les competències escaients per a desenvolupar adequadament la seua pròpia carrera»

Foto: Miguel Lorenzo

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

III FORO DE EMPLEO

www.forumuv.com

CAMPUS DE BURJASSOT
DIA 20 DE FEBRER, DIMARTS

PROGRAMA

Horari de Matí

9:00h Obertura dels estands, Hdr Facultat de Farmàcia.
9:30h Presentacions de Postgraus

10:00h **10:30h** **11:00h** **11:30h** **12:00h** **12:30h** **13:00h** **13:30h** **14:00h** **14:30h** **15:00h** **15:30h** **16:00h** **16:30h** **17:00h** **17:30h** **18:00h** **18:30h** **19:00h** **19:30h** **20:00h** **20:30h** **21:00h** **21:30h** **22:00h** **22:30h** **23:00h** **23:30h** **24:00h** **24:30h** **25:00h** **25:30h** **26:00h** **26:30h** **27:00h** **27:30h** **28:00h** **28:30h** **29:00h** **29:30h** **30:00h** **30:30h** **31:00h** **31:30h** **32:00h** **32:30h** **33:00h** **33:30h** **34:00h** **34:30h** **35:00h** **35:30h** **36:00h** **36:30h** **37:00h** **37:30h** **38:00h** **38:30h** **39:00h** **39:30h** **40:00h** **40:30h** **41:00h** **41:30h** **42:00h** **42:30h** **43:00h** **43:30h** **44:00h** **44:30h** **45:00h** **45:30h** **46:00h** **46:30h** **47:00h** **47:30h** **48:00h** **48:30h** **49:00h** **49:30h** **50:00h** **50:30h** **51:00h** **51:30h** **52:00h** **52:30h** **53:00h** **53:30h** **54:00h** **54:30h** **55:00h** **55:30h** **56:00h** **56:30h** **57:00h** **57:30h** **58:00h** **58:30h** **59:00h** **59:30h** **60:00h** **60:30h** **61:00h** **61:30h** **62:00h** **62:30h** **63:00h** **63:30h** **64:00h** **64:30h** **65:00h** **65:30h** **66:00h** **66:30h** **67:00h** **67:30h** **68:00h** **68:30h** **69:00h** **69:30h** **70:00h** **70:30h** **71:00h** **71:30h** **72:00h** **72:30h** **73:00h** **73:30h** **74:00h** **74:30h** **75:00h** **75:30h** **76:00h** **76:30h** **77:00h** **77:30h** **78:00h** **78:30h** **79:00h** **79:30h** **80:00h** **80:30h** **81:00h** **81:30h** **82:00h** **82:30h** **83:00h** **83:30h** **84:00h** **84:30h** **85:00h** **85:30h** **86:00h** **86:30h** **87:00h** **87:30h** **88:00h** **88:30h** **89:00h** **89:30h** **90:00h** **90:30h** **91:00h** **91:30h** **92:00h** **92:30h** **93:00h** **93:30h** **94:00h** **94:30h** **95:00h** **95:30h** **96:00h** **96:30h** **97:00h** **97:30h** **98:00h** **98:30h** **99:00h** **99:30h** **100:00h** **100:30h** **101:00h** **101:30h** **102:00h** **102:30h** **103:00h** **103:30h** **104:00h** **104:30h** **105:00h** **105:30h** **106:00h** **106:30h** **107:00h** **107:30h** **108:00h** **108:30h** **109:00h** **109:30h** **110:00h** **110:30h** **111:00h** **111:30h** **112:00h** **112:30h** **113:00h** **113:30h** **114:00h** **114:30h** **115:00h** **115:30h** **116:00h** **116:30h** **117:00h** **117:30h** **118:00h** **118:30h** **119:00h** **119:30h** **120:00h** **120:30h** **121:00h** **121:30h** **122:00h** **122:30h** **123:00h** **123:30h** **124:00h** **124:30h** **125:00h** **125:30h** **126:00h** **126:30h** **127:00h** **127:30h** **128:00h** **128:30h** **129:00h** **129:30h** **130:00h** **130:30h** **131:00h** **131:30h** **132:00h** **132:30h** **133:00h** **133:30h** **134:00h** **134:30h** **135:00h** **135:30h** **136:00h** **136:30h** **137:00h** **137:30h** **138:00h** **138:30h** **139:00h** **139:30h** **140:00h** **140:30h** **141:00h** **141:30h** **142:00h** **142:30h** **143:00h** **143:30h** **144:00h** **144:30h** **145:00h** **145:30h** **146:00h** **146:30h** **147:00h** **147:30h** **148:00h** **148:30h** **149:00h** **149:30h** **150:00h** **150:30h** **151:00h** **151:30h** **152:00h** **152:30h** **153:00h** **153:30h** **154:00h** **154:30h** **155:00h** **155:30h** **156:00h** **156:30h** **157:00h** **157:30h** **158:00h** **158:30h** **159:00h** **159:30h** **160:00h** **160:30h** **161:00h** **161:30h** **162:00h** **162:30h** **163:00h** **163:30h** **164:00h** **164:30h** **165:00h** **165:30h** **166:00h** **166:30h** **167:00h** **167:30h** **168:00h** **168:30h** **169:00h** **169:30h** **170:00h** **170:30h** **171:00h** **171:30h** **172:00h** **172:30h** **173:00h** **173:30h** **174:00h** **174:30h** **175:00h** **175:30h** **176:00h** **176:30h** **177:00h** **177:30h** **178:00h** **178:30h** **179:00h** **179:30h** **180:00h** **180:30h** **181:00h** **181:30h** **182:00h** **182:30h** **183:00h** **183:30h** **184:00h** **184:30h** **185:00h** **185:30h** **186:00h** **186:30h** **187:00h** **187:30h** **188:00h** **188:30h** **189:00h** **189:30h** **190:00h** **190:30h** **191:00h** **191:30h** **192:00h** **192:30h** **193:00h** **193:30h** **194:00h** **194:30h** **195:00h** **195:30h** **196:00h** **196:30h** **197:00h** **197:30h** **198:00h** **198:30h** **199:00h** **199:30h** **200:00h** **200:30h** **201:00h** **201:30h** **202:00h** **202:30h** **203:00h** **203:30h** **204:00h** **204:30h** **205:00h** **205:30h** **206:00h** **206:30h** **207:00h** **207:30h** **208:00h** **208:30h** **209:00h** **209:30h** **210:00h** **210:30h** **211:00h** **211:30h** **212:00h** **212:30h** **213:00h** **213:30h** **214:00h** **214:30h** **215:00h** **215:30h** **216:00h** **216:30h** **217:00h** **217:30h** **218:00h** **218:30h** **219:00h** **219:30h** **220:00h** **220:30h** **221:00h** **221:30h** **222:00h** **222:30h** **223:00h** **223:30h** **224:00h** **224:30h** **225:00h** **225:30h** **226:00h** **226:30h** **227:00h** **227:30h** **228:00h** **228:30h** **229:00h** **229:30h** **230:00h** **230:30h** **231:00h** **231:30h** **232:00h** **232:30h** **233:00h** **233:30h** **234:00h** **234:30h** **235:00h** **235:30h** **236:00h** **236:30h** **237:00h** **237:30h** **238:00h** **238:30h** **239:00h** **239:30h** **240:00h** **240:30h** **241:00h** **241:30h** **242:00h** **242:30h** **243:00h** **243:30h** **244:00h** **244:30h** **245:00h** **245:30h** **246:00h** **246:30h** **247:00h** **247:30h** **248:00h** **248:30h** **249:00h** **249:30h** **250:00h** **250:30h** **251:00h** **251:30h** **252:00h** **252:30h** **253:00h** **253:30h** **254:00h** **254:30h** **255:00h** **255:30h** **256:00h** **256:30h** **257:00h** **257:30h** **258:00h** **258:30h** **259:00h** **259:30h** **260:00h** **260:30h** **261:00h** **261:30h** **262:00h** **262:30h** **263:00h** **263:30h** **264:00h** **264:30h** **265:00h** **265:30h** **266:00h** **266:30h** **267:00h** **267:30h** **268:00h** **268:30h** **269:00h** **269:30h** **270:00h** **270:30h** **271:00h** **271:30h** **272:00h** **272:30h** **273:00h** **273:30h** **274:00h** **274:30h** **275:00h** **275:30h** **276:00h** **276:30h** **277:00h** **277:30h** **278:00h** **278:30h** **279:00h** **279:30h** **280:00h** **280:30h** **281:00h** **281:30h** **282:00h** **282:30h** **283:00h** **283:30h** **284:00h** **284:30h** **285:00h** **285:30h** **286:00h** **286:30h** **287:00h** **287:30h** **288:00h** **288:30h** **289:00h** **289:30h** **290:00h** **290:30h** **291:00h** **291:30h** **292:00h** **292:30h** **293:00h** **293:30h** **294:00h** **294:30h** **295:00h** **295:30h** **296:00h** **296:30h** **297:00h** **297:30h** **298:00h** **298:30h** **299:00h** **299:30h** **300:00h** **300:30h** **301:00h** **301:30h** **302:00h** **302:30h** **303:00h** **303:30h** **304:00h** **304:30h** **305:00h** **305:30h** **306:00h** **306:30h** **307:00h** **307:30h** **308:00h** **308:30h** **309:00h** **309:30h** **310:00h** **310:30h** **311:00h** **311:30h** **312:00h** **312:30h** **313:00h** **313:30h** **314:00h** **314:30h** **315:00h** **315:30h** **316:00h** **316:30h** **317:00h** **317:30h** **318:00h** **318:30h** **319:00h** **319:30h** **320:00h** **320:30h** **321:00h** **321:30h** **322:00h** **322:30h** **323:00h** **323:30h** **324:00h** **324:30h** **325:00h** **325:30h** **326:00h** **326:30h** **327:00h** **327:30h** **328:00h** **328:30h** **329:00h** **329:30h** **330:00h** **330:30h** **331:00h** **331:30h** **332:00h** **332:30h** **333:00h** **333:30h** **334:00h** **334:30h** **335:00h** **335:30h** **336:00h** **336:30h** **337:00h** **337:30h** **338:00h** **338:30h** **339:00h** **339:30h** **340:00h** **340:30h** **341:00h** **341:30h** **342:00h** **342:30h** **343:00h** **343:30h** **344:00h** **344:30h** **345:00h** **345:30h** **346:00h** **346:30h** **347:00h** **347:30h** **348:00h** **348:30h** **349:00h** **349:30h** **350:00h** **350:30h** **351:00h** **351:30h** **352:00h** **352:30h** **353:00h** **353:30h** **354:00h** **354:30h** **355:00h** **355:30h** **356:00h** **356:30h** **357:00h** **357:30h** **358:00h** **358:30h** **359:00h** **359:30h** **360:00h** **360:30h** **361:00h** **361:30h** **362:00h** **362:30h** **363:00h** **363:30h** **364:00h** **364:30h** **365:00h** **365:30h** **366:00h** **366:30h** **367:00h** **367:30h** **368:00h** **368:30h** **369:00h** **369:30h** **370:00h** **370:30h** **371:00h** **371:30h** **372:00h** **372:30h** **373:00h** **373:30h** **374:00h** **374:30h** **375:00h** **375:30h** **376:00h** **376:30h** **377:00h** **377:30h** **378:00h** **378:30h** **379:00h** **379:30h** **380:00h** **380:30h** **381:00h** **381:30h** **382:00h** **382:30h** **383:00h** **383:30h** **384:00h** **384:30h** **385:00h** **385:30h** **386:00h** **386:30h** **387:00h** **387:30h** **388:00h** **388:30h** **389:00h** **389:30h** **390:00h** **390:30h** **391:00h** **391:30h** **392:00h** **392:30h** **393:00h** **393:30h** **394:00h** **394:30h** **395:00h** **395:30h** **396:00h** **396:30h** **397:00h** **397:30h** **398:00h** **398:30h** **399:00h** **399:30h** **400:00h** **400:30h** **401:00h** **401:30h** **402:00h** **402:30h** **403:00h** **403:30h** **404:00h** **404:30h** **405:00h** **405:30h** **406:00h** **406:30h** **407:00h** **407:30h** **408:00h** **408:30h** **409:00h** **409:30h** **410:00h** **410:30h** **411:00h** **411:30h** **412:00h** **412:30h** **413:00h** **413:30h** **414:00h** **414:30h** **415:00h** **415:30h** **416:00h** **416:30h** **417:00h** **417:30h** **418:00h** **418:30h** **419:00h** **419:30h** **420:00h** **420:30h** **421:00h** **421:30h** **422:00h** **422:30h** **423:00h** **423:30h** **424:00h** **424:30h** **425:00h** **425:30h** **426:00h** **426:30h** **427:00h** **427:30h** **428:00h** **428:30h** **429:00h** **429:30h** **430:00h** **430:30h** **431:00h** **431:30h** **432:00h** **432:30h** **433:00h** **433:30h** **434:00h** **434:30h** **435:00h** **435:30h** **436:00h** **436:30h** **437:00h** **437:30h** **438:00h** **438:30h** **439:00h** **439:30h** **440:00h** **440:30h** **441:00h** **441:30h** **442:00h** **442:30h** **443:00h** **443:30h** **444:00h** **444:30h** **445:00h** **445:30h** **446:00h** **446:30h** **447:00h** **447:30h** **448:00h** **448:30h** **449:00h** **449:30h** **450:00h** **450:30h** **451:00h** **451:30h** **452:00h** **452:30h** **453:00h** **453:30h** **454:00h** **454:30h** **455:00h** **455:30h** **456:00h** **456:30h** **457:00h** **457:30h** **458:00h** **458:30h** **459:00h** **459:30h** **460:00h** **460:30h** **461:00h** **461:30h** **462:00h** **462:30h** **463:00h** **463:30h** **464:00h** **464:30h** **465:00h** **465:30h** **466:00h** **466:30h** **467:00h** **467:30h** **468:00h** **468:30h** **469:00h** **469:30**

EINES PER A LA INSERCIÓ

EVA LLORENÇ
Redacció Revista FUTURA

La Fundació Universitat-Empresa-ADEIT i l'Observatori d'Inserció Professional i Assessorament Laboral (OPAL) són les instàncies que, a la Universitat de València, duen a terme tasques relacionades amb la formació i la inserció laboral. La primera, dirigida per Antonio Aracil, fou promoguda pel Consell Social de la Universitat l'any 1989 amb l'objectiu de canalitzar les relacions amb la societat i els sectors productius. L'Observatori d'Inserció Professional i Assessorament Laboral (OPAL), s'engegà el 2003 amb José María Peiró com a director i incorpora una vessant d'anàlisi tant de la inserció com del mercat laboral i de la demanda empresarial. El denominador comú de les dues iniciatives consisteix a establir ponts de comunicació entre la formació i l'ocupació per a millorar el trànsit al món professional dels titulats de la UV.

Per dur a terme la seua tasca, l'ADEIT i l'OPAL integren diverses àrees d'actuació: estudis de la inserció dels titulats, assessorament laboral, borses de treball, tauler d'ofertes, suport a empleadors, directori d'empreses i una oferta formativa que ajuda a desenvolupar coneixements, competències i habilitats que cal assolir per incorporar-se al món laboral.

Orientació i assessorament

Per donar a conèixer les connexions laborals d'una titulació –bé abans d'accedir a la Universitat, bé després de la matriculació–, l'OPAL ha elaborat un portal d'eixides professionals on aplega informació sobre cadascun dels títols que s'imparteixen a la UVEG i, conjuntament amb el

Taller d'Audiovisuals de la Universitat, s'han editat uns vídeos per àrees –disponibles al web– on es facilita informació sobre diverses ocupacions mitjançant entrevistes a joves titulats. També es posa a l'abast dels usuaris un directori d'empreses i diversos enllaços d'interès. Una altra possibilitat és adreçar-se al Servei d'Informació a l'Estudiant-DISE, bé acudint a una de les tres oficines que té a cada campus de la Universitat, bé per telèfon o per correu electrònic, o participant en el programa «Conèixer la Universitat de València».

Per als estudiants matriculats i per als titulats de la Universitat, l'OPAL ofereix un servei d'orientació i assessorament laboral, presencial o a distància, que proporciona atenció personalitzada i un itinerari d'inserció adaptat a les necessitats específiques de cadascú. L'any 2006, vora mil sis-cents usuaris acudiren per primera volta a fer l'entrevista d'orientació, mentre que uns mil nou-cents preferiren el teleassessorament.

Fundació Universitat-Empresa-ADEIT

Pl. de la Mare de Déu de la Pau, 3,
46001 València
Tel. 963 983 939
www.adeit.uv.es

Observatori d'Inserció Professional i Assessorament Laboral-OPAL

C. Batxiller, 1, 46010 València
Tel. 963 390 991
www.uv.es/opal

Les pràctiques formatives

Una de les possibilitats per establir contacte amb el món laboral està en les pràctiques en empresa. Aquestes poden ser integrades a la titulació, com si es tractara d'una assignatura més, o voluntàries, sense reconeixement en crèdits. La Fundació Universitat-Empresa-ADEIT és la que les gestiona i facilita la connexió entre l'estudiant i l'empresa. El curs 2005-2006, prop de quatre mil set-cents estudiants de primer i segon cicles feren ús de les pràctiques integrades, mentre que uns mil set-cents s'inclinaren per les voluntàries. A més cal tenir en compte que les pràctiques també les poden sol·licitar estudiants de postgrau i de doctorat de la UV. En paraules de Miguel Ángel Barberá, director del Departament de Pràctiques, cal remarcar que l'objectiu fonamental d'aquestes «és que l'estudiant adquirisca experiència i competències aprofitables en futures feines».

El programa Leonardo

Leonardo fou aprovat pel Consell de Ministres de la Comunitat Europea el 1994 com a programa de mobilitat per fer una estada en empreses d'arreu d'Europa. Des d'aleshores, vora dos mil estudiants de la Universitat de València han participat en aquest projecte.

Fins ara, els titulats disposaven d'uns 3.000 € per als sis mesos d'estada, però des d'ara la dotació oscil·larà entre 4.000 i 4.400 € segons el país de destinació, gràcies al conveni que ha signat la Universitat amb Bancaixa. A més hi ha la possibilitat que l'empresa d'acollida afegisca altres remuneracions.

L'esperit emprenedor

La Càtedra de Cultura Empresarial, creada des del Patronat de la Fundació Universitat-Empresa, difon la iniciativa empresarial des del 1999 i ha esdevingut un punt de referència per als universitaris que volen crear la seua empresa. La direcció acadèmica de la Càtedra correspon a reconeguts empresaris valencians i entre les diverses actuacions que du a terme destaquen el curs Qui pot ser empresari?, la Jornada d'emprenedors universitaris i el Programa de creació i desenvolupament d'empreses.

El curs Qui pot ser empresari? ofereix 40 places per a estudiants de segon cicle interessats a crear una empresa: pla comercial i de fabricació, finançament, treball en equip, etc. Les classes són impartides per empresaris i els estudiants desenvolupen el seu propi pla d'empresa.

En la Jornada d'emprenedors universitaris participen empreses valencianes consolidades i titulats de la UV que han engegat la seua empresa i volen contar l'experiència. Al seu torn, el Programa de creació i desenvolupament d'empreses, amb una durada de set mesos, també és gratuït i va adreçat a persones interessades a muntar una empresa o millorar la gestió de la que ja tenen.

UNECAM: un nou programa per a l'ocupabilitat

Es tracta d'una iniciativa conjunta de la Universitat de València, la Fundació Universitat-Empresa i la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM) per cobrir les necessitats formatives dels estudiants de la UV que han de realitzar pràctiques. De fet, els empresaris trobaven a faltar en els estudiants certes habilitats i competències que alentien l'aprofitament de la seua estada laboral. I aquesta és, precisament, la novetat d'UNECAM, oferir una metodologia d'aprenentatge que facilite la incorporació a les empreses dels estudiants. D'un total de 105 hores de formació, 79 es fan en línia, amb la qual cosa es combinen les sessions presencials i les activitats d'aprenentatge virtual, i s'adquireix experiència en la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació.

L'Antena Universitària

Fruit de la col·laboració entre la Universitat de València i la Cambra de Comerç de València naix, pel febrer del 2007, Antena Universitària. L'Antena, que té l'assistència tècnica de personal de l'OPAL i de la Cambra de Comerç, fomenta les iniciatives empresarials entre els estudiants, els titulats per la UV i la resta de la comunitat universitària (PDI i PAS), acosta els serveis que presta la Cambra i ofereix assessorant per a l'autoocupació (formes jurídiques de les empreses, tràmits per a la seua constitució, ajuts, etc.). A més a més, posa a l'abast dels usuaris universitaris la finestreta única empresarial, des de la qual es poden realitzar tots els tràmits necessaris per constituir una empresa: altes i baixes d'IAE i de Seguretat Social, assessorament jurídic especialitzat, obtenció de la signatura digital per a Hisenda, etc.

Campus dels Tarongers
Aulari Sud, planta baixa
Tel. 963 828 773
atarongers@camaravalencia.com

Formació a la carta i més...

Des del curs 2005-2006, la UVEG i la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència, van engegar el Programa de formació a la carta per impulsar la col·laboració entre la Universitat i el seu entorn socioeconòmic. Aquesta col·laboració es va materialitzar en una oferta d'assignatures de lliure elecció distribuïdes per àrees de coneixement i associades a una o diverses titulacions, que faciliten l'adquisició d'habilitats i de coneixements que les empreses creuen fonamentals per a la incorporació a la feina. Enguany, la llista d'assignatures de formació a la carta, accessible des de la web de l'OPAL –que també facilita els tràmits per a la presentació de sol·licituds–, ha sobrepassat el centenar.

D'altra banda, dins les assignatures de lliure opció específica de la UV, l'OPAL fa una selecció i reuneix en una llista aquelles que poden facilitar la inserció laboral o tracten de temes relacionats.

Al llarg de l'any també es poden trobar cursos de formació laboral presencials i en línia, oferts per l'OPAL, sobre elaboració del currículum, cartes de presentació o tipologia dels contractes de treball, a més d'una recopilació de l'oferta formativa de la UV relacionada amb la inserció. Finalment, una altra opció és arredonir la formació amb algun dels cursos de postgrau de l'ADEIT, on n'hi ha una àmplia oferta –uns tres-cents cursos– distribuïda per àrees de coneixement.

Accions per a la inserció

L'OPAL organitza, des de fa tres anys, als campus de Burjassot i dels Taroners el Fòrum d'ocupació. Concebut com un punt de trobada entre els estudiants dels darrers cursos i els titulats recents, d'una banda, i les empreses i institucions, de l'altra, el Fòrum facilita el lliurament de currículums i la realització d'entrevistes de treball als mateixos estands. A més, els titulats i els estudiants de la UV poden integrar-se a la borsa de treball i a la llista de correu de l'OPAL per rebre, entre d'altres, ofertes d'ocupació i fer ús del seu Tauler d'ofertes.

Des de l'ADEIT, juntament amb el SERVOF, es gestionen dos programes per promoure l'ocupació. El primer, OPOA (Orientació Professional per a l'Ocupabilitat i l'Autoocupació), atén cada edició vora set-cents titulats universitaris aturats. Els participants reben atenció personalitzada per poder analitzar els seus objectius professionals i arredonir la seua formació. En un segon moment participen en accions grupals (taller d'entrevista, grups de cerca de feina, etc.), se'ls fa un seguiment i se'ls faciliten ofertes de treball.

El segon programa, el Pla integral d'ocupació, finançat pel Fons Social Europeu, es du a terme conjuntament amb la Generalitat Valenciana i promou la contractació estable dels titulats inscrits al SERVOF. Als 60 participants del pla se'ls ofereix un itinerari d'inserció professional, se'ls forma en habilitats per a la integració en l'empresa i se'ls orienta en autoocupació i creació d'empreses. La Fundació també dóna l'opció d'inscriure's a la borsa de treball, adreçada fonamentalment a titulats universitaris i becaris Leonardo. Les empreses poden fer ús d'aquest servei i l'ADEIT fa la preselecció dels candidats. L'any passat es van rebre vora un miler d'ofertes de treball. Requadre 1: al costat de "Les pràctiques formatives"

Foto: Miguel Lorenzo

Seu de la Fundació Universitat - Empresa ADEIT a València.

L'Agència Universitària de la FSVO

L'Agència Universitària de la Fundació Servei Valencià d'Ocupació presta un servei de suport en l'àmbit de la intermediació laboral universitària. Aquest suport es concreta en accions com la gestió d'ofertes d'ocupació per a titulats i unes altres que permeten als universitaris treballar mentre estudien. L'Agència fa entrevistes de feina i rep les ofertes d'ocupació de la Universitat de València.

Aulari I, Campus de Blasco Ibáñez
C. Menéndez Pelayo, s/n
46010 València
Tel. 963 864 015
uveg@sve.es
www.sve.es

D'esquerra a dreta: Pepa Terrada, del Col·legi d'Economistes de València, Emma Trilles, d'AUREN, Elena Rodríguez, de Price Waterhouse Coopers i Concepción Gómez Bort, del Grupo Broseta, van participar en una taula rodona en la Jornada d'Ocupabilitat del Programa UNECAM a la seu d'ADEIT, el mes de setembre passat.

Què valoren les empreses dels universitaris?

Les professionals de recursos humans de quatre empreses expliquen allò que aprecien més dels titulats universitaris a l'hora de fer una selecció de personal.

PEPA TERRADA

Responsable d'Orientació i Ocupació.

Col·legi d'Economistes de València

La tasca que desenvolupem des del Col·legi és d'intermediació entre les empreses i els titulats universitaris de l'àrea d'economia. El que més ens demanen les empreses són joves amb capacitat d'aprenentatge i de treball en equip, que tinguen un bon tracte amb el client i que siguen dinàmics, responsables i amb iniciativa. La flexibilitat i l'adaptació als canvis també és molt important, així com l'habilitat per a les relacions socials. A tot això caldria afegir la capacitat de lideratge per a marcar objectius comuns i assolir-los. Finalment, el coneixement d'idiomes –sobretot l'anglès, seguit del francès i de l'alemany– és fonamental.

CONCEPCIÓN GÓMEZ BORT

Directora de Desenvolupament Professional.

Grupo Broseta

Des del punt de vista dels trets de personalitat i d'actitud, valorem l'excel·lent tracte personal i professional, això és, l'habilitat relacional, la passió per la qualitat i el detall, un bon servei al client i l'exigència com a resultat. Pel que fa a les aptituds, en destacaríem els coneixements tècnics i la capacitat d'esforç –de fet, un expedient acadèmic notable sol anar acompanyat d'uns coneixements sòlids de base. D'altra banda, un bon nivell d'anglès és capital –First Certificate com a mínim– i, per a arrodonir-ho, una mica de formació complementària i d'ofimàtica de gestió. Cal buscar l'equilibri entre els coneixements tècnics i l'actitud del demandant, tot això amant d'un valor que no sempre és fàcil de trobar: el sentit comú. La nostra tasca dins l'àrea de Desenvolupament Professional és captar el millor col·laborador per a cada lloc de treball.

ELENA RODRÍGUEZ

Gerenta de Capital Humà. Price Waterhouse Coopers

Per a la nostra empresa, el perfil de la persona que s'acaba de titular ha de venir marcat per un alt nivell de compromís, entès com el conjunt del desig de desenvolupar una carrera professional, més uns bons coneixements tècnics, incloent-hi l'anglès –tot i que després l'empresa ofereix la formació especialitzada necessària–, i un potencial de base que poden arribar a desenvolupar. D'altra banda, també tenim en compte els tres pilars bàsics de PwC: l'excel·lència o el valor afegit que oferim als nostres clients, el treball en equip i la capacitat de lideratge. De la nostra part, intentem facilitar als nostres treballadors l'equilibri entre la vida personal i la professional, perquè qui treballa a gust, treballa bé.

EMMA TRILLES

Gerenta de Captació i Selecció. AUREN

En Auren no sols busquem titulats per a treballar amb nosaltres, sinó que actuem d'intermediaris per a la mitjana empresa. Quan ens demanen titulats a la nostra àrea de selecció de personal, els trets més valorats solen ser la capacitat de treball i l'entusiasme, alhora que cal gent responsable, compromesa i amb disponibilitat, perquè en un principi la prioritat és aprendre tot el que es puga. I, malgrat la manca d'experiència, sí que cal que demostrin l'empatia suficient per a treballar en equip i per a relacionar-se, i la bona presència sempre ajuda. Si hi ha potencial, que una persona arribe a ser un bon professional és qüestió de temps.

E. Llorenç

INFERMERIA

L'orientadora, Mila Marín, de l'IES El Cid Campeador de València, descobreix aspectes de la titulació d'Infermeria amb el director de l'Escola d'Infermeria de la Universitat de València, Lluís Sanjuan, el professor Francisco Faus i la visió de l'estudianta Sofía García i la ja diplomada Cristina Buigues.

Fotos Diàlegs: Miguel Lorenzo

D'esquerra a dreta: Lluís Sanjuan, director de l'Escola d'Infermeria de la Universitat de València, Mila Marín, orientadora de l'IES El Cid Campeador de València, Cristina Buigues, diplomada en Infermeria, Sofía García, estudianta d'Infermeria i Francisco Faus, professor del Departament d'Infermeria.

Mila Marín. **Per què triàreu aquesta titulació i quines van ser les principals fonts d'informació sobre la carrera?**

Sofía García. Em pareixia una carrera on hi ha contacte amb les persones; no és com Medicina, on diagnostiques però no tens tanta relació amb el pacient. El tracte de la infermera és molt humà.

Cristina Buigues. Jo la vaig triar perquè té una eixida laboral bona i és una carrera curta.

Mila. **Quins són els canvis que heu notat del batxillerat a la universitat? Canvia molt la metodologia d'estudi?**

Sofía. Ací has de prendre apunts i ser més autònom, tot i que la relació entre professors i alumnes és molt propera i en qualsevol moment t'ajuden.

Lluís Sanjuan. Potser en el batxillerat la conducta vers l'alumne és molt paternalista i quan arriben ací no estan mentalitzats de les seues responsabilitats. Només el 20% dels que entren en primer aproven al febrer totes les assignatures del primer quadrimestre, i prop d'un 30% passen a segon amb totes aprovades.

Francisco Faus. Quan l'estudiant arriba a la universitat no té ben definida el que és la seua responsabilitat. Trobem aquest exemple tan prosaïc en l'arribada d'un pont festiu. Els alumnes em demanen permís a mi

Lluís Sanjuan

quan la decisió la tenen ells, jo de totes maneres no faré pont. És un detall potser molt frívol, però exemplifica que la responsabilitat és de l'estudiant, especialment en aquesta carrera que en tres anys acaben i comencen a treballar, passen el dia 30 de juny d'estudiants a l'1 de juliol a trobar-se a la sala d'urgències davant una realitat atroç.

Mila. Quin seria el perfil professional d'un titulat d'Infermeria generalista? Quines competències hauria de tindre?

Lluís. Dins les ciències de la salut, l'especialització cada vegada és més avançada, però perquè hi haguera professionals d'infermeria especialitzats, la carrera hauria de durar sis anys. Sí que hi ha especialització en salut comunitària, geriàtrica i matrona però en realitat el professional s'especialitza en funció del lloc de treball que ha de cobrir.

Mila. Quant a les pràctiques, quin pes hi tenen i en quins àmbits es realitzen?

Lluís. Enguany, per exemple, 240 alumnes de segon i 240 més de tercer fan pràctiques. En segon hi ha dos paquets de pràctiques, amb un total de 55 dies reals, de set a vuit hores. Cinc dies es fan en unitats d'hospitalització psiquiàtrica i els altres cinquanta en infermeria medicoquirúrgica i geriàtrica. En tercer també hi ha tres períodes diferents, en total 135 dies entre centres de salut pública i privada i hospitals. Les pràctiques, com es pot veure, tenen un gran pes en aquesta carrera.

Mila Marín

Mila. Per a exercir la professió cal desenvolupar les relacions personals i socials, i aprendre a gestionar situacions com-

plexes. Com es considera en la carrera la formació en aquests aspectes de desenvolupament personal?

Cristina. En primer, per exemple, es cursa una assignatura d'Oncologia i hi ha moltes més assignatures optatives per a desenvolupar aquestes competències més personals.

Lluís. Hi ha oferta de matèries per a desenvolupar les relacions personals i les habilitats socials. També tenim assignatures per a afrontar la gestió de l'administració i serveis, i d'altres que es relacionen amb la deontologia i l'ètica.

Mila. A què és deguda la feminització de la carrera?

Lluís. Prop d'un 93% dels alumnes de la carrera són dones. Socialment, Infermeria funciona com Medicina, Psicologia i altres carreres de ciències de la salut. En canvi, els càrrecs de gestió dins l'àmbit de la salut els ocupen homes.

Mila. Els estudiants d'Infermeria també participen en el programa Erasmus?

Francisco. Devem ser una de les carreres amb més tradició en Erasmus, tot i que en nombre d'alumnes no som tan importants, perquè també som una diplomatura i en menys alumnes que altres carreres de més pes.

Cristina. S'hauria d'aprofitar més, perquè és una experiència que t'ajuda a créixer també personalment, malgrat que jo crec que els alumnes d'Infermeria del centre no participem tant com altres en aquestes experiències, perquè la sanitat espanyola està ben vista.

Mila. Sabem que hi ha demanda de professionals d'Infermeria al Regne Unit, Itàlia, França..., i que es contracten molts professionals espanyols en aquests països. Com es pot entendre que havent-hi mancances ací hi haja professionals que es vegen obligats a eixir

Sofia García

«Quan l'estudiant arriba a la universitat no té ben definida el que és la seua responsabilitat»

Francisco Faus

Cristina Buigues

fora per treballar? És un problema d'oferta i demanda?

Lluís. El problema que se'n vaja gent fora no està en l'oferta i la demanda de la universitat, sinó de l'ocupador. Seguint les reclamacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), a Espanya fa falta personal d'Infermeria, el problema és que ací, a la Comunitat Valenciana, la pseudoprivatització de la sanitat provoca que es generen menys llocs de treball dels que serien necessaris. A més, en la sanitat pública, quan es jubila una persona no es cobreix aquesta plaça; s'extingeix. Segons la meua opinió, se'n van al Regne Unit perquè durant l'època de Thatcher es van tancar molts centres i la gent es va jubilar, i ara calen professionals.

Francisco. Cal contar que al Regne Unit els contractes són per més temps, amb més sou i reben una subvenció per a adquirir un habitatge.

Mila. Quines recomanacions i orientacions com a alumnes donaríeu a aquelles persones que pensen estudiar Infermeria?

Cristina. Jo recomanaria que traguen profit de la carrera, perquè moltes vegades quan estudies no n'ets conscient. També els diria que cursen Biologia i Química, per anar més còmodes en primer.

Magda R. Brox

INFERMERIA

Aquesta titulació ofereix a l'estudiant el coneixement del procés salut-malaltia i de les mesures preventives i assistencials per a la salut individual i comunitària. Ensenya les tècniques i els tractaments geriàtrics, psiquiàtrics, quirúrgics, pediàtrics i d'assistència clínica i hi inclou formació en matèria de gestió i administració sanitària i del sistema de salut pública. Després de titular-se, hi ha la possibilitat d'especialització mitjançant el sistema de residència en unitats docents sanitàries (hospitals i centres d'atenció sanitària). Les especialitats oficials que es poden obtenir per aquest sistema són Infermeria Obstetricoginecològica (llevadora), de Salut Mental, Geriàtrica, Atencions Medicoquirúrgiques, Familiar i Comunitària, del Treball i Pediàtrica.

ÀREA: Salut
DURADA: 3 anys. 225 crèdits
LLOC: Escola Universitària d'Infermeria
Campus de Blasco Ibáñez
www.uv.es/infermeria

CIÈNCIES AMBIENTALS

Josep Asunción, orientador de l'IES Benimàmet de València, dialoga sobre les possibilitats de la carrera de Ciències Ambientals amb el professor i president de la Comissió Acadèmica de Títol d'Ambientals, Emilio Barba, l'estudianta de cinquè curs Leticia Lizaga i els llicenciats Andreu Escrivà i Rubén Piculo.

Josep Asunción

Josep Asunción. Quin perfil necessita tenir l'alumnat que vol estudiar Ciències Ambientals?

Emilio Barba. El pla d'estudis és molt divers i hi ha assignatures d'economia, matemàtiques, biologia, dret, enginyeria, etc.; és una llicenciatura multidisciplinària. No obstant això, el primer curs és crític perquè molt sovint ens trobem amb alumnes que tenen poca base en física, química o matemàtiques.

Josep. Quina seria la valoració de l'índex de dificultat de la carrera?

Andreu Escrivà. És fàcil aprovar, però és molt difícil obtenir una bona nota en tot. Un no pot ser bo alhora en dret, física, economia, etc.

Josep. Quina és la ràtio aproximada d'alumnes per professor?

Emilio. Les classes teòriques són d'un màxim de 80 persones. Després, en algunes sessions i en Informàtica hi ha grups de 32, i en els laboratoris i les pràctiques de camp el nombre d'alumnes és com a màxim de 16.

Josep. Quines diferències hi ha entre Biologia i Ambientals? Per què triar una i no l'altra?

Rubén Piculo. Jo he fet les dues carreres: cinc anys de Biologia i el segon cicle d'Ambientals. Aquesta última té continguts més diversos; en canvi, en Biologia hi ha moltes assignatures de zoologia, botànica, microbiologia i, sobretot, genètica. Les competències laborals també varien i per a mi Ambientals és més aplicada. Jo diria que són dues carreres complementàries.

Josep. Per què vau triar aquesta carrera?

Leticia Lizaga. Em vaig informar a través d'una professora del meu institut, la filla de la qual estudiava Matemàtiques al campus de Burjassot.

Andreu. En secundària l'assignatura de Ciències de la Terra era la que més m'agradava i gràcies al professor d'aquesta matèria vaig assessorar-me sobre el pla d'estudis d'Ambientals i vaig triar-la.

Rubén. Jo vaig fer Biologia primer i després Ciències Ambientals, que és un complement molt bo.

Josep. Quines recomanacions faríeu als alumnes que estan en batxillerat i estiguen considerant la possibilitat de fer aquesta carrera?

Andreu. Que estudien Matemàtiques i Física. Jo vaig ser dels pocs del batxillerat del meu institut que a més de Biologia, Química i Ciències de la Terra, vaig agafar com a optatives Matemàtiques i Física en comptes d'Informàtica o Educació Física. Això em va permetre aprovar primer a la Facultat sense massa problemes.

Rubén. Coincidisc amb ell en això de la Física, la Química i les Matemàtiques, tant en Ambientals com en Biologia. En primer curs trobes assignatures com Física, Matemàtiques i Química, que són una continuació de les que es cursen en segon de batxillerat, i si no

Leticia Lizaga

Rubén Piculo

les has fet, doncs... Haurien de ser obligatòries. També recomanaria que triaren Geologia al batxillerat, encara que no és tan imprescindible.

Josep. Quins aspectes us van impactar més del pas de l'institut a la universitat?

Leticia. La multitud de gent diferent i també el tracte amb els professors, perquè són més distants; no saben el teu nom, per exemple.

Rubén. Hi estic d'acord. Jo també en destacaria, com a diferent, que el nivell d'estudi és més alt i sobretot la manca de control. A la Universitat els professors no supervisen si vas o no a classe. Una de les coses que més em van impactar és que bona part de la bibliografia es troba en anglès.

Andreu. La metodologia és prou diferent respecte a l'institut. A l'institut segueixes un llibre, ací no. L'estudiant s'ha d'acostumar a completar el seus apunts a través de la bibliografia. La gent està molt descol·locada en primer curs.

Josep. Quina metodologia utilitza el professorat?

Andreu. Molt variada. Alguns et llancen idees i has de completar la informació; d'altres et donen els apunts molt bé, pràcticament complets... Pots no anar a classe, però es nota moltíssim quan no hi vas.

Leticia. A mi m'agraden les eixides de camp perquè n'aprens moltíssim.

Josep. S'hi treballa en grup?

Rubén. Als laboratoris sí, més aviat en parella. Respecte a la metodologia, el 99% del professorat utilitza

la transparència o el Power Point per exposar unes idees bàsiques i després desenvolupar-les. D'altra banda, ara està tot penjat en Internet i és molt més còmode per a l'alumne. En les eixides de camp s'aprèn molt, però n'hi ha poques, tot i que en Ambientals els divendres es troben en blanc i no hi ha classes per organitzar eixides.

Emilio. És veritat que hi falten pràctiques, però en sentit ampli, no sols per anar al camp, sinó també realitzar visites a indústries i altres tipus d'experiències. Una altra dificultat és que no totes estan finançades per la Universitat. De moment hem aconseguit que la institució financie el desplaçament amb autobús de les pràctiques de les assignatures troncales.

Andreu. Depèn molt de la voluntat del professorat i del departament. Hi ha assignatures, com Ordenació del Territori, en què el professor es va esforçar moltíssim perquè férem una bona pràctica i anàrem a Canàries quasi sense costar-nos gens i hi vam aprendre moltíssim.

Josep. La Universitat et prepara per a eixir al mercat laboral?

Rubén. No, però no és particular d'aquesta carrera, sinó comú a totes. Una persona de formació professional rep una formació més orientada a la incorporació laboral immediata, però qualsevol persona que ix de la Universitat estarà molt més capacitada que cap altra que haja fet algun cicle formatiu.

Andreu. Hi estic d'acord. La nostra formació ens permet treballar en llocs diversos.

M. R. Brox

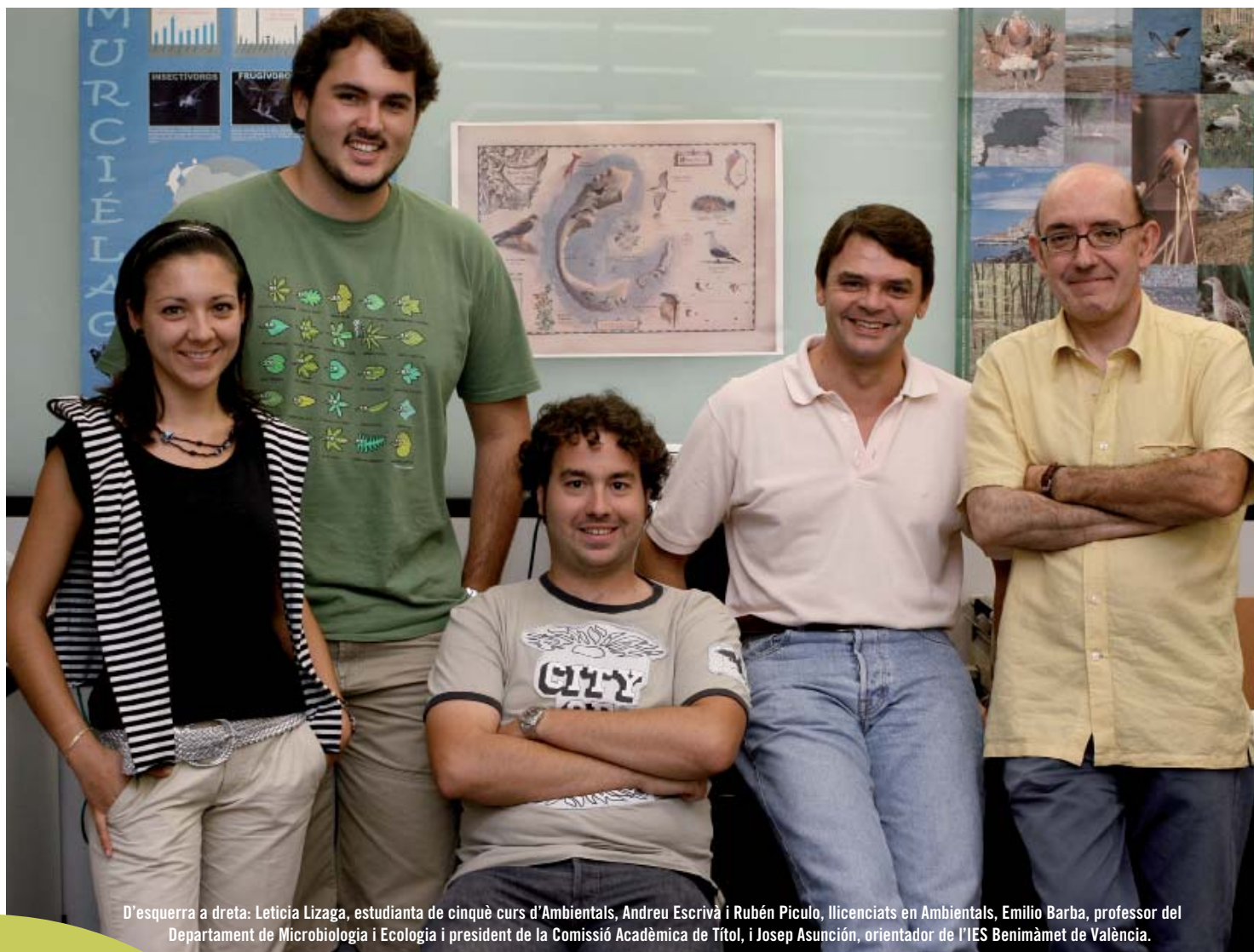
Andreu Escrivá

Emilio Barba

CIÈNCIES A

L'objectiu bàsic de la Ambientals és proporcionar en els aspectes científics i tenint en compte els recursos població (i els components que també a assolir una formació mitjançant la formació en mètodes i conceptuals, de manera que el bàsic al qual recórrer davant el en el medi ambient.

ÀREA: Ciències Bàsiques
DURADA: 5 anys. 300 crèdits
LLOC: Facultat de Ciències
Campus de Burjassot
www.uv.es/biologia

D'esquerra a dreta: Leticia Lizaga, estudianta de cinquè curs d'Ambientals, Andreu Escrivà i Rubén Piculo, llicenciats en Ambientals, Emilio Barba, professor del Departament de Microbiologia i Ecologia i president de la Comissió Acadèmica de Títol, i Josep Asunción, orientador de l'IES Benimàmet de València.

AMBIENTALS

titulació de Ciències
ar una formació adequada
i socials del medi ambient,
sos que ofereix el medi i la
que implica). El pla s'orienta
metodològica àmplia del titulat
odes i tècniques instrumentals
l titulat tinga un bagatge tècnic
els problemes que es plantegen

s i Tècniques
redits
es Biològiques

«El primer curs d'Ambientals és crític perquè molt sovint ens trobem amb alumnes que tenen poca base en física, química o matemàtiques»

Fotogrames extrets de la gravació de l'espectacle «Les veus del món» produït per l'IES Ramon Llull de València. Ramón Llull

Multilingüisme poètic a l'IES Ramon Llull

UNITS PER LA PARAULA

Sovint recordem que la col·laboració, la coordinació, la cooperació i el treball en equip són valors pregons per a assolir una formació adequada. Menys habituals resulten les conjuntures que permeten posar-ho en pràctica, i cal cercar-les o inventar-les. En l'experiència que tot seguit expliquem, l'associació d'interessos i el conjunt format amb les aportacions de persones particulars, cadascuna amb el seu bagatge de recursos diversos, ha sigut espectacular. I això últim és textual.

És fàcil que l'èxit d'una iniciativa ens enlluerne fins a emboirar-nos, de manera que ens impedisca de reconèixer-ne les causes i reproduir-ne el model. És la primera impressió quan ens acostem a «Les veus del món», l'espectacle multilingüe de base poètica que l'IES Ramon Llull de València posà en funcionament el curs 2006-2007. Però, què hi havia abans del ressò en els mitjans de comunicació, de les entrevistes i les peticions, de l'interès d'editorials...?

Per començar, sis professors feren compatibles les iniciatives que treballen des de fa anys cada un pel seu costat. Juli Camarasa, professor de Valencià i poeta, treballa textos poètics amb els seus alumnes com a introducció a l'expressió de l'idioma i al seu sentit creatiu. Pascual Acebes és l'encarregat de les activitats de teatre a l'institut, i ja havia promogut la posada en escena de diversos textos. Empar Ibáñez tingué cura del disseny i maquetació del llibret de mà que acompanyava l'espectacle. Carmen

Meca feia la feina de projecció externa. Rafel Ferrer, que va formar part d'Urbàlia Rurana, aprofità l'ocasió per a fer participar els seus alumnes en l'enregistrament del DVD de l'espectacle. I Patrick Martineau aportà els seus coneixements musicals. Malgrat aquesta distribució de funcions, el treball no podia estar compartimentat, per això l'equip mesclava les diverses experiències i habilitats durant la gestació del projecte. «Compartim interessos i una comunicació freqüent, cosa que ha facilitat la col·laboració», afirma Juli Camarasa.

A partir d'una proposta de Juli, Pascual presentà la idea entre els alumnes, des de 4t d'ESO fins a 2n de batxillerat. Hi hagué dificultats per convèncer-los, per la vergonya inicial a presentar-se davant els companys, a banda que alguns també treballaven. Però les circumstàncies també afavorien aquest projecte: el curs 2006-07 al Ramon Llull els estudiants d'origen estranger superaven el 10%, amb una varietat lingüística notable, 15 idiomes a més del valencià i del castellà. «Una coincidència feliç», en paraules de Camarasa, i tota una avinentesa per a fer palesa aquesta riquesa, «que ja és una situació normal, igual que en la nostra societat», conclou Acebes. L'espectacle es presentà al febrer, en la setmana cultural de l'institut, i al maig feren una nova representació al Col·legi Alemany. Llavors acumulaven més de cinc mesos de preparació, adaptació mútua i interdependència en les tasques creatives.

Els guany de l'experiència

«Les veus del món» és un espectacle teatral amb suport multimèdia, conformat per un recital poliglota de poemes. Acebes explica que buscaven «una escenografia senzilla, perquè fóra la paraula la que tinguera força». La temàtica era diversa, amb aspectes socials, místics i amorosos, i es tingueren en compte les propostes dels estudiants i les seues famílies. A més d'una selecció de poemes amb potencialitat i eficàcia escènica, hi havia el complement d'imatges i ambientacions que reforçaven la transmissió del sentit. Per tal d'assegurar la connexió amb el públic, prèviament a la sonoritat de les dotze llengües presents es projectava la traducció en la nostra. Rafel Ferrer posa èmfasi en «la sincronització del material audiovisual, l'entorn sonor i la mateixa interpretació dels poemes. Com que no hi havia presentacions i l'escenari era fosc, calia afinar per a evitar els buits, els moments en blanc».

Cal destacar la creativitat del projecte, així com els beneficis per a la integració cultural i la convivència. També ha promogut la interdisciplinarietat, l'educació democràtica i el desenvolupament de les competències emocionals, entre altres valors. Ha estat una prova del fet que l'entusiasme i la curiositat porten a una activitat tenaç. I aquesta vegada a un èxit amb repercussió positiva, però sobre la continuïtat del projecte Pascual és prudent: «A veure quin panorama hi ha aquest curs, quantes llengües tenim; després ens plantejarem mantindre'n el format o fer-hi canvis». Per a Juli, al remat, «l'experiència de treballar coordinadament amb altres companys i crear un espectacle com a culminació, ha resultat molt satisfactòria».

Eduard Ramírez

Els protagonistes un per un

A més de la col·laboració de diversos professors, l'espectacle fou possible gràcies al protagonisme dels estudiants i estudiantes que eixien a l'escenari. Rafa Moura, alumne brasiler va recitar el poema «Epitafi per al segle XX», de Romano de Sant'Anna. Ell té moltes ganes de tornar-hi a participar: «M'agradà molt, i no m'esperava que cridara tant l'atenció de la gent, a banda que aprens i que ens hem fet amics». La resta foren Laura Buchón i Pablo Soro en català, Yassine El Aziri en àrab, Bogdan Dobrev i Elitza Chetereva en búlgar, la bòsnia Neira Durasovic en serbocroat, Veronica Fiorillo en italià, Patrick Martineau en francès, Irene Acebes en alemany, Veronica Kleinova en txec, Sofía Collazo en espanyol, Shen Yan en xinès i Tatiana Onischenko en rus. L'elenc es completava amb Rafel Ferrer, que cantava «Qualsevol nit pot sortir el sol», de Jaume Sisa. La convivència i el treball en comú han establert també noves relacions personals. Ens ho confirma Rafa: «És clar, tenim un record compartit i hem establert una relació que ja és per sempre».

FRANCISCO TOMÁS

«Estudiar i formar-nos
ens enriqueix»

Charo Álvarez - Foto: Miguel Lorenzo

Francisco Tomás (València, 1943) és catedràtic de Química Física a la Universitat de València on, des de l'any 2002, exerceix de rector. Ha ocupat molts i diversos càrrecs acadèmics i docents, i ha dirigit projectes d'investigació relacionats amb estudis químicuquàntics i espectroscòpics. Sota el seu segon mandat, la Universitat de València afronta el repte de transformar els estudis per adaptar-los a les exigències de l'Espai Europeu d'Educació Superior. L'experiència en la gestió universitària del rector Tomás i la seua confiança en el coneixement asseguren el trànsit cap a una nova universitat en l'horitzó del 2010.

Vostè que coneix profundament el sistema universitari i participa del procés de transformació de la Universitat de València, quin creu que és el destí d'aquesta nau?

La Universitat de València té més de cinc-cents anys i podria veure's com una nau en què la societat s'embarca i progressa. Té un futur sense límits, ja que la humanitat, tal com nosaltres la concebem, no renuncia a metes ni es posa traves. Per tant, aquesta nau no té una destinació, en el sentit geogràfic del terme, el que té és un objectiu: ser el vehicle a través del qual la societat fa els seus avanços. El destí de la Universitat és, doncs, contribuir a aqueix progrés social, i especialment al de les persones que el conformen. Com a rector m'agradaria que totes les transformacions, siguen formals o legals, no desvirtuaren aquest fi últim de la Universitat de ser informadora de la societat.

Acaba de publicar-se el Reial Decret d'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials. Quines són les claus d'aquesta reforma?

Aquesta reforma es va encetar perquè Europa, com a continent, es va plantejar un objectiu prioritari: iniciar un procés de convergència en els estudis superiors, el que es coneix com a procés de Bolonya, i aqueix seria el punt de partida. No obstant això, un dels aspectes que el Reial Decret no satisfà és que no posa gaire èmfasi en la convergència europea i, en canvi, sí que en posa en la reforma dels ensenyaments que avui impartim. Està pensat en clau més interna que no en clau externa.

I llavors...

El Reial Decret sí que té en compte dos dels objectius crucials en aquest procés de canvi: valora més l'aprenentatge com a procés que el contingut de l'ensenyament.

ment, i reformula les metodologies que s'usaven. Dit altrament, s'entén que els coneixements han d'anar necessàriament acompanyats d'un mètode del tot imprescindible. I això sí que representa una novetat respecte a situacions anteriors en què el coneixement era l'única justificació del sistema universitari. Però —i és que sempre hi ha un però— no s'acaba de perfilar el tercer element, que és el que vertebraria realment la convergència dels ensenyaments universitaris europeus i que, al meu parer, hauria d'haver tingut més protagonisme.

Els canvis que s'acosten repercutiran en la societat i preocupen, especialment, els futurs universitaris i les seues famílies.

Per al conjunt de la societat el canvi serà beneficiós en la mesura que la formació superior que els estudiants rebran —si s'acompleix el que el Reial Decret estableix i la reforma postula— els permetrà una major adaptació del currículum acadèmic a l'exercici de la seua posterior activitat professional. Avui dia, la idea de tenir només un títol per a tota la vida en el context d'una realitat en continu moviment no té molt de sentit. La societat moderna demana una adaptació constant i, de fet, es tendeix a no mantenir el mateix treball al llarg de la trajectòria professional —exigència no sols aplicable als universitaris sinó a tothom. Sense renunciar al fet que la universitat continue sent la casa del saber, cal prestar especial atenció al desenvolupament de les capacitats i habilitats que l'aplicació de tot saber requereix per a concretar-se en accions productives en termes socials.

El professorat que prepara els joves perquè accedisquen a la universitat va començar passant per la universitat i continua en contacte, avui dia, amb la institució. Quines relacions són les que fan que es mantinga aquesta vinculació?

Com a professors estem del mateix costat, nosaltres a la universitat i ells en l'ensenyament secundari. Tenim un objectiu comú: la formació de la joventut. En aquest sentit m'agradaria enviar un missatge d'encoratjament, perquè realment crec que estem en la més bella de les professions, que és la de formar generacions futures. D'altra banda, no es poden eludir les dificultats que ells i nosaltres tenim al llarg del camí, però junts es pot treballar millor per a superar-les.

Molts d'ells van rebre la formació superior a la Universitat de València, d'altres no, però aquesta és

«La formació superior que els estudiants rebran els permetrà una major adaptació del currículum acadèmic a l'exercici de la seua posterior activitat professional»

la universitat de tots perquè ha sabut conservar la seua tradició investigadora, el seu prestigi docent, i continuar creant pensament. Aquestes claus són les que fan que una universitat siga sinònim de garantia formativa i es converteixca en un punt de referència. Per la nostra part, la Universitat intenta fomentar el contacte amb l'ensenyament secundari i els seus professionals i està oberta perquè ells transmeten les seues experiències i coneixements, i també per continuar treballant en una oferta formativa adequada per als qui voldran ampliar estudis o posar-se al dia en funció de les seues necessitats tant laborals com personals.

Ser universitari, actualment, és una opció de futur?

Quan jo estudiava el context era una mica diferent, ara vivim en una societat molt més lliure i democràtica, on els projectes i les iniciatives es poden dur a terme millor, però alguns principis bàsics continuen sent els mateixos. Estudiar i formar-nos ens enriqueix; respon a una inquietud personal que comparteixen els joves que avui aposten per la universitat. D'altra banda, vivim en una societat en què ens toca assumir una responsabilitat col·lectiva, i és important poder assumir els drets democràtics amb coneixement de causa. Finalment, ens trobem en un segle canviant i amb una gran varietat d'oportunitats, incògnites i problemes. La innovació científica i tecnològica permanent fa emergir noves línies de treball on poder aplicar els descobriments i el coneixement adquirit. I tot aquest univers, per a una persona jove i inquieta, resulta molt atractiu.

La Universitat de València, com a centre de formació superior, té una oferta generosa en què es pot trobar alguna cosa que il·lusione i que abellisca. Estudiar en aquesta universitat pot aportar moltes coses: obre finestres al coneixement, forma com a persona, és un lloc on s'estableixen relacions de col·laboració i de solidaritat, etc. Però també és la meua responsabilitat com a rector d'advertir que aqueixa riquesa que la Universitat ofereix no s'aconsegueix sense esforç. Per a entrar a la universitat cal tenir una motivació personal i aplicar l'esforç necessari per contribuir a la pròpia formació.

El trànsit al món laboral és complex i, socialment, és te la percepció que és una responsabilitat més de la universitat.

Abans, la universitat tenia prou a concloure el període de formació, i després se'n desentenia; l'estudiant havia d'inserir-se laboralment amb els seus propis mitjans i capacitats. Ara, la situació ha canviat per a bé. El món on vivim presenta demandes que són canviants, i ja no es tracta només d'oferir una llicenciatura o un grau; cal formar l'estudiant en coneixements i capacitats per respondre als reptes que se li plantegen en cada moment, i això implica el que ha rebut el nom de formació al llarg de tota la vida o formació de postgrau. Una oferta de formació que pare esment en cadascun dels aspectes diferencials que es pugen produir, i que requereixen formació específica. Això, la Universitat ja ho està duent a terme des de fa un cert temps a través d'un programa de postgrau molt ampli, amb resultats altament satisfactoris per a la integració dels titulats en l'entorn professional. A més, els ofereix la possibilitat d'inserir-se en un món obert i ampli des de l'avantguarda del coneixement.

La Universitat de València té convenis amb institucions d'Europa, Amèrica Llatina, els Estats Units, etc. Darrerament heu viatjat a la Xina. Aviat serà aquesta una destinació més per als estudiants i per als investigadors?

La Universitat està anant arreu del món, i també a la Xina. Si pensem en el factor diferencial d'aquesta destinació, és prou evident. Per començar és un país que pertany a una cultura notablement diferent de la nostra, és el més poblat i un dels més grans en extensió, a més de ser una gran potència en termes econòmics. Per tant, és una responsabilitat institucional prendre contacte amb el seu sistema acadèmic. Fa temps que tenim relacions en el camp de la investigació, i ara som en una fase d'implementació, la d'intercanvi d'estudiants. Hi ha una demanda creixent, per part d'estudiants xinesos, per venir a

«Per a entrar a la universitat cal tenir una motivació personal i aplicar l'esforç necessari per contribuir a la pròpia formació»

«El rector participa de l'alegria dels èxits i comparteix els problemes; no és un ésser aïllat»

universitats espanyoles i adquirir coneixements de llengua i cultura. Per correspondència, és molt important que nosaltres induïm a l'interès i facilitem l'aproximació dels nostres estudiants a la seua llengua i la seua cultura i, a través d'això, a tot el que representa en l'actualitat la societat xinesa. És un moment en què ambdues parts estan interessades a fomentar la cooperació. Fruit d'això, cal esperar que el nombre d'estudiants xinesos augmente a les nostres aules. Tant de bo fóra igual a l'inrevés, encara que la barrera lingüística és molt forta. I, precisament per superar aqueixa barrera, la Universitat de València porta uns anys impartint ensenyaments de llengua i cultura xineses. L'acceptació ha sigut tan bona que s'ha signat un conveni per a la instal·lació a la nostra universitat de l'Institut Confuci, els locals del qual s'inauguraran d'ací a molt poc.

Heu fet tota la vostra carrera acadèmica i professional a la Universitat de València, i ara n'esteu al capdavant. Quina és la vostra responsabilitat?

En aquest moment, ser rector d'una universitat no és ser el cap de ningú, sinó que és ser el cap de tots, sent aqueix tots un conjunt divers. Díficilment hi ha en l'actualitat res que es puga comparar a ser rector d'una universitat. És un repte total. Hom es troba sempre davant la metàfora de la botella a mitges, sempre queda tot per fer i sempre les coses podrien ser d'una altra manera. Jo m'apunte a la visió optimista, la botella té contingut, de manera que està mig plena i no mig buida. Estic profundament compromès amb la institució, i el fet que la figura del rector siga triada per tota la comunitat universitària és un valor, encara que hi haja qui pensa que és una incomoditat i que dificulta l'exercici de les seues responsabilitats. Jo ho veig com un factor d'enriquiment; el rector participa de l'alegria dels èxits i comparteix els problemes; no és un ésser aïllat, és algú en l'elecció del qual tothom participa, i això no s'ha de perdre.

Resultats del projecte «Profession@l: equilibri de gènere en l'espai europeu»

LA TRIA D'ESTUDIS I ELS ESTEREOTIPS CLÀSSICS

Els alumnes de tres centres d'ensenyament secundari valencians han participat en un estudi impulsat per un conjunt d'entitats, entre les que hi ha la Universitat Politècnica de València i la Universitat de València. L'estudi constata la pervivència dels estereotips clàssics que fan que homes i dones es decanten per uns treballs o uns altres.

Un dels objectius centrals de l'estudi inclòs en la iniciativa Equal, «Profession@l: equilibri de gènere en l'espai europeu» ha consistit a analitzar el motiu de la presència de la segregació horitzontal en el treball i, més concretament, la raó de l'elecció encara freqüent d'estudis tècnics en els homes i de les àrees de ciències socials i humanitats en les dones, com a causa directa d'aquesta segregació.

Per aconseguir aquest objectiu es van desenvolupar diferents accions, entre les quals destaquem l'elaboració d'un qüestionari desenvolupat amb la intenció de descobrir l'opinió de l'alumnat de secundària i de cicles formatius, que prenia com a mostra tres instituts de la província de València (Salvador Gadea d'Aldaia, Jorge Juan de Sagunt i Abastos de València) durant el període comprès entre 2005 i 2007. En total, 818 participants, dels quals 494 eren dones i 424 homes.

L'estudi es componia de dues fases. En la primera, la mostra d'estudiants va contestar un primer qüestionari que anomenàrem «test». Durant els mesos posteriors a la realització del qüestionari inicial, es van dur a terme una sèrie d'accions d'orientació, formació i sensibilització amb l'alumnat, el professorat i l'equip d'orientació, i també amb les famílies (descrites en l'article anterior). Una vegada finalitzades aquestes accions, es va tornar a passar el qüestionari, ara anomenat «retest», a fi que ens permetera analitzar si les accions de sensibilització empreses havien aconseguit tenir algun efecte.

La metodologia que s'ha utilitzat per a analitzar la informació ha estat tant quantitativa com qualitativa, ja que els qüestionaris inclouen preguntes tancades, amb alternatives de resposta numèrica, i preguntes obertes perquè la persona expresse la seua opinió.

La segregació laboral i el gènere

En concret, el qüestionari analitzava, d'una banda, la percepció que tenen els xics i les xiques sobre la segregació laboral per mitjà de l'atribució de gènere en les professions, és a dir, si continuen considerant que el sexe determina la dedicació a una activitat laboral o

a una altra. I d'altra banda, la percepció estereotipada de gènere en professions concretes (Psicologia, com a mostra d'una carrera i una professió altament feminitzada, i al costat oposat, Enginyeria Industrial).

Els resultats obtinguts respecte al primer apartat, referit a l'atribució de gènere en les professions, reflecteixen que encara hi ha un percentatge important de l'alumnat (50% en el primer test i 30% després de les accions de sensibilització empreses) que percep que hi ha feines més apropiades per a dones i feines pròpies d'homes, i que les xiques, més que els seus companys, són les que solen trencar els estereotips que marquen les diferències entre unes feines i les altres.

Mitjançant les seues opinions manifesten els prejudicis clàssics i tradicionals que continuen atribuint a l'home aquelles professions que porten implícita la força i la resistència física, com ara els treballs exercits en la construcció, la mineria, el transport, els oficis (electricista, llanterner, mecànic...) i d'altres de clàssics, com futbolista, bomber i policia. Així mateix, crida l'atenció la desconfiança explícitament manifestada contra alguna dona si aquesta exerceix alguns dels treballs esmentats.

D'altra banda, les enquestes atribueixen al gènere femení les ocupacions relacionades amb la imatge (perruqueria, esteticista o estilista, posem per cas), l'atenció a les persones en professions com mestra, infermera, etc., l'administració, el comerç i la neteja i el manteniment de la llar, aquesta darrera ocupació paradoxalment associada exclusivament a la dona.

No obstant això, cal destacar que la majoria dels exemples proposats es corresponen amb treballs no qualificats o amb una qualificació mitjana (oficis). Aquests són els que tradicionalment s'associen al rol masculí o femení i provoquen –majoritàriament en les dones– la renúncia de la seua activitat si no s'adeqüen al seu sexe. Aquelles professions l'exercici de les quals requereixen una formació universitària –tot i haver estat considerades aparentment neutres en les enquestes– reiteren la segregació, ja que en l'anàlisi de les activitats i els llocs de treball concrets es torna a apreciar l'atribució estereotipada de gènere.

Quant a les professions objecte de la segona part de l'estudi, psicologia i enginyeria industrial, passa una cosa semblant. La major part de l'alumnat (90% i 80%, respectivament) manifesta que qualsevol de les dues pot ser exercida tant per homes com per dones, si bé la descripció dels perfils professionals que es requereixen per a exercir-les s'associen als estereotips femenins i masculins, respectivament.

«Hi ha un percentatge important de l'alumnat que percep que hi ha feines més apropiades per a dones i feines pròpies d'homes»

Dels estereotips clàssics a la diversitat

En definitiva, podem concloure que, a hores d'ara, encara hi ha un elevat percentatge d'alumnat que creu en els estereotips clàssics que fan que homes i dones ens decanem per uns treballs o uns altres de forma esbiaixada, situació que influeix negativament en l'elecció dels itineraris formatius i en el desenvolupament de carrera. El motiu principal de tot això continua estant provocat per un procés de socialització que encara transmet en molts casos, com a factor clau de l'elecció, el sexe com a substitut dels criteris que veritablement cal tenir en compte: capacitat, habilitat, preferències o coneixement del mercat laboral, entre altres.

Malgrat que el canvi d'aquesta situació és una tasca complexa que requereix plantejaments a mitjà i llarg termini, des de la nostra experiència amb les diferents accions de sensibilització i orientació desenvolupades al llarg de la vida del projecte des de la perspectiva de la diversitat de gènere i la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, podem afirmar que la transformació és possible sempre que no es realitzi de forma puntual sinó d'una manera continuada i transversal, fent-ne partícip el conjunt de la comunitat educativa, incloent-hi les famílies com a agents socialitzadors que influeixen en la construcció del gènere i en el desenvolupament personal de l'alumnat.

Cal que aquestes accions continuen duent-se a terme perquè el canvi en els rols i les creences estereotipades deixe de ser un objectiu inabastable i es convertisca en una realitat en un futur pròxim. D'aquesta manera els itineraris formatius i les professions gaudiran d'una major diversitat de gènere i s'adequaran molt més a la realitat professional.

Mercedes López Fuentes
Tècnica del projecte

MATEMÀTIQUES = RAONAMENT + AFICIÓ + ENGINY

Ángel D. Martínez, estudiant de Matemàtiques a la Universitat de València, va aconseguir el primer lloc en la Competició Internacional de Matemàtiques* per a universitaris el curs passat.

Rafael Crespo, a més de degà de la Facultat de Matemàtiques, és professor d'Anàlisi Matemàtica i la persona que el va animar a presentar-s'hi.

Per què t'agraden les matemàtiques?

Ángel Martínez. En primària jo era un xiquet una mica revoltós i empenyava prou a classe. Mentre que alguns professors em feien fora, la mestra de Matemàtiques em posava problemes per a entretenir-me i va aconseguir motivar-me. Resoldre els exercicis era un repte; em feia cavil·lar, i això m'agrada.

Quin tipus de preparació requereixen unes olimpíades?

Rafael Crespo. En aquest cas ho vam fer una mica sobre la marxa. Se'ls va acudir a ells i vingueren a parlar amb mi. Per a ser tot tan artesanal ens ha anat molt bé i enguany volem formar un equip de quatre i preparar-ho millor. Ara bé, cal reconèixer el paper del professorat en nivells preuniversitaris; n'hi ha molts que treballen amb els xavals fora de l'horari lectiu. Els problemes d'unes olimpíades no es resolen a l'aula, són una qüestió d'enginy i de lògica, és allò que en diem talent matemàtic, que no té res a veure amb un coeficient intel·lectual elevat.

Una competició com aquesta genera molta pressió?

Ángel. No és la primera volta que m'hi presente. Ho faig per afició i, a més, també ens relacionem amb els altres participants, eixim junts i ens divertim. La pressió no existeix.

Rafael. La lluita és amb un mateix i si els resultats són bons, doncs millor, però si la cosa no va bé no passa res.

Quines altres aficions tens?

Ángel. Escoltar música, tocar la guitarra i eixir amb els amics a prendre alguna cosa. Cal desmitificar el tòpic que l'estudiant que es presenta a unes olimpíades és un jove tímid, asocial i amb pinta de calculín. Som joves deserts, molt normals, divertits i sociables.

Foto: Miguel Lorenzo

Ángel Martínez, guanyador de la Competició Internacional de Matemàtiques, i Rafael Crespo, degà de la Facultat de Matemàtiques.

Quines són les teues expectatives professionals?

Ángel. Sóc una mica cabut, i tot i que a casa preferien que estudiara una enginyeria, jo hi vaig insistir i a la fi em vaig eixir amb la meua. De moment, no em preocupa massa a què em dedicaré en un futur.

Molta gent es pensa que els estudiants de Matemàtiques es dedicaran després majoritàriament a la docència?

Rafael. Abans, la pressió social feia que els estudiants de secundària amb bones notes en ciències estudiaren enginyeries, però avui aquesta pressió ja no té sentit. Matemàtiques té una taxa d'atur més baixa que moltes de les enginyeries, i al voltant d'un 60% dels titulats no es dedica a la docència. El perfil de l'estudiant de Matemàtiques és flexible: consultories, banca, prediccions econòmiques, etc. I en aquest segle les matemàtiques seran fonamentals aplicades a la biologia i a les ciències de la salut.

Llorenç Albert

* En aquesta mateixa competició va quedar classificat en quart lloc Roberto Sanchis, que és estudiant de Matemàtiques i Física a la UV i, actualment, fa una estada Erasmus a l'Imperial College de Londres. Ángel Martínez va fer el batxillerat a l'IES Bachiller Sabuco, d'Albacete, i Roberto Sanchis prové de l'IES Vicent Sos Baynat de Castelló.

CIUTADANIA I GEOGRAFIA

Del 23 al 24 de novembre de 2007, la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de València acollirà el VII Congrés Nacional de Didàctica de la Geografia, organitzat pel Grup de Didàctica de la Geografia de l'Associació de Geògrafs Espanyols (AGE) i pel Departament de Geografia de la UVEG.

La conferència inaugural, «Ciutadania i geografia. Reptes educatius en una societat democràtica», estarà a càrrec de Joan Romero, catedràtic de Geografia de la UVEG i director de l'Institut Universitari de Desenvolupament Local.

El dia 23, les intervencions s'estructuraran al voltant de tres grans eixos temàtics: 1) Sostenibilitat, espai i educació geogràfica, 2) Urbs locals i valors cívics universals. L'ensenyament en els espais urbans i 3) Educació geogràfica, migracions i interculturalitat. Per al segon dia es preveu una taula rodona sobre «Les relacions entre la Universitat i els ensenyaments mitjans: les PAU», i la conferència de clausura, «Els reptes de l'ensenyament de la geografia en el marc europeu de les competències», a càrrec de Rafael Mata, catedràtic d'Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat Autònoma de Madrid.

Com a punt final, el Congrés es completa amb un itinerari i treball de camp per a la vesprada de dissabte: «La ciutat i el riu: transformació de l'antic llot del Túria i del centre urbà de València», de la mà del Grup Geoclíu i el Departament de Geografia de la UVEG.

Més informació
congresodegeografia@uv.es
Tel. 963 864 237
www.uv.es/incorporaciuv/cooperacio

UN ANY MÉS ARRIBA EL PROGRAMA CONÈIXER

Informació als orientadors, visites guiades, sessions per titulació i participació en salons i fires són les activitats que inclou, cada curs, el programa «Conèixer la Universitat de València» que organitza el Servei d'Informació a l'Estudiant-DISE, depenent del vicerectorat de Comunicació.

Enguany, i com a novetat, una de les quatre accions del Conèixer, les Sessions per titulació, es programarà en dos dissabtes consecutius: els matins del 19 i del 26 d'abril de 2008. Aquestes sessions volen mostrar el contingut, l'estructura i les àrees d'actuació professional de les diferents titulacions de la Universitat als futurs estudiants i les seues famílies, i també a orientadors, professionals de l'educació i la informació, i a totes aquelles persones que hi estiguen interessades.

Les Visites guiades es concentraran en dues setmanes del mes de febrer de 2008: del 18 al 22 i del 25 al 29. Els grups que desitgen venir podran escollir un dels itineraris que s'oferiran segons les seues preferències. Les visites, que el curs passat comptaren amb uns vuit mil participants, consisteixen a una breu xarrada amb informació d'interès per a preuniversitaris, més un recorregut per les instal·lacions del campus que s'haja triat.

La Jornada d'informació als orientadors es farà al llarg de la segona quinzena del mes de gener de 2008 i està previst que tracte sobre el contingut i l'estructura dels nous graus. Aquesta proposta s'adreça especialment als responsables dels gabinets psicopedagògics i als equips directius dels centres d'ensenyament secundari, com també als professionals de la informació i l'orientació dins l'àmbit educatiu.

Més informació
Tel. 963 983 511
www.uv.es/dise/coneixer
www.uv.es/incorporaciuv/cooperacio

Un grup d'estudiants preuniversitaris visita el Campus dels Tarongers durant la passada edició del Programa «Conèixer la Universitat de València».

BIOLÒGIQUES I ENGINYERIA AFAVOREIXEN LA INCORPORACIÓ DELS SEUS ESTUDIANTS

Amb el suport de la Delegació per a la Incorporació a la Universitat, la Facultat de Ciències Biològiques i l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (ETSE) han posat en marxa una assignatura per als estudiants de primer curs, l'objectiu de la qual és facilitar l'adaptació dels estudiants nous a l'entorn acadèmic, administratiu, social i cultural de la Universitat de València.

Amb el títol «Incorporació als estudis de Biologia: estudiar i treballar en Biologia», s'ha engegat aquesta assignatura experimental, que substitueix l'anterior pla de tutorització per a alumnes de primer. El contingut té en compte la importància de l'aprenentatge primerenc dels materials i ins-

truments d'ús general als laboratoris, i també l'orientació professional necessària per a l'elecció de perfils formatius i trajectòries adequades per als interessos dels estudiants. L'assignatura s'organitza en sis mòduls: 1) Estructura de la titulació de Biologia, 2) Estructura de la Universitat de València, 3) Recursos i serveis de la Universitat, 4) Recursos informàtics, 5) Taller de seguretat en el laboratori i instrumentació i 6) La Biologia com a professió. La metodologia inclou classes magistrals, pràctiques a l'aula d'informàtica i als laboratoris, treballs, seminaris i taules rodones, tutories en línia, etc.

En el cas de l'ETSE es proposa un «Taller d'incorporació a la Universitat» per a Enginyeria Química i Enginyeria Informàtica en forma d'assignatura de lliure elecció. Adreçat igualment a estudiants de nou ingrés, està concebut per canalitzar l'acció tutorial d'orientació i el seguiment del procés d'incorporació a la Universitat. El taller es desenvolupa mitjançant tutories d'integració i activitats complementàries que faciliten l'adquisició de coneixements i habilitats en eines bàsiques per a la consecució del procés formatiu a la Universitat. Els continguts es divideixen en tres grans blocs: 1) Informació sobre els estudis i tutorització, 2) Tècniques d'estudi i treball personal i 3) Instruments d'accés a la informació.

SECRETOS DE ARGOS GUANYA EL SEGON CONCURS D'EDUBLOCS FUTURA

El 2n concurs d'Edublocs de la Universitat de València, adreçat a estudiants i professorat de centres d'educació secundària, es va resoldre el passat mes d'octubre. Els treballs presentats abraçaven temàtiques diferents, com ara llengües i cultura clàssiques, valencià, ciències socials o història de l'art, entre d'altres.

El jurat, format per Enrique Bigné, vicerector de Comunicació i Assumptes Econòmics, María García, professora del centre Escuela 2 de Paterna i coordinadora de l'edubloc guanyador de l'edició anterior, Gonçal López-Pampló, responsable del Taller sobre blocs culturals de la Universitat d'Alacant, Josep Gonzalbo, administrador de webs de la Universitat de València, i Charo Álvarez, directora de la re-

vista FUTURA, acordà atorgar els següents premis, atenent els criteris de disseny, temàtica, objectius i documents enllaçats:

- Primer premi, amb una dotació de 1.000 €: *Secretos de Argos*, de l'IES Matilde Salvador de Castelló, l'IES Violant de Casalduch de Benicàssim i l'IES Joanot Martorell d'Elx (<http://sogradargos.blogspot.com>).

- Segon Premi, amb una dotació de 500 €: *Imaginari*, de l'IES de Teulada (<http://imaginari.bloc.cat>).

Des d'aquesta publicació es vol agrair la participació i la feina de tots els grups que s'hi han presentat.

ESTIMULAR L'ESTUDI DE L'ECONOMIA

S'enceta una altra edició de l'Olimpiada d'Economia amb l'objectiu de fomentar l'aprenentatge d'aquesta matèria entre els joves. Es poden presentar tots els alumnes de la província de València que estiguen matriculats, el curs 2007-2008, en l'assignatura d'Economia de 2n de batxillerat. Els participants que desitgen inscriure-s'hi, ho podran fer al web de la Delegació per a la Incorporació a la Universitat, del 10 de març a l'11 d'abril de 2008. La prova de la fase local serà el 12 d'abril de 2008 a l'Aulari Sud del Campus dels Tarongers i els finalistes de la fase local podran participar en la fase autonòmica, que sol tenir lloc al mes de juny.

TOTS ELS COLORS DEL MÓN, DE LA TERRA I DE LES PLANTES

L'any 2008 serà l'Any de la Terra i el Jardí Botànic de la UV vol aprofitar-ho per donar a conèixer la biodiversitat a través de les seues plantes i d'un procés singular: la fotosíntesi. Als tallers del Botànic es pot aprendre com les plantes consumeixen CO₂ i el transformen en O₂, conèixer els arbres i l'edat que tenen, saber què és l'ADN vegetal, etc., a més de respirar, passejar i veure un món ple de colors on predominen el verd i el groc amb una infinitat de matisos.

Els tallers per a secundària, batxillerat i FP són els següents:

- Supervivents: les plantes adaptades als diversos medis.
- Adaptacions de les plantes al clima mediterrani.
- La fusta i el paper.
- Evolució: la conquesta de la Terra.
- L'ADN: l'extracció d'ADN vegetal i la utilització actual en la ciència forense.
- ...I va aparèixer el color.
- Llavors: llistes per viatjar.
- Plantes aromàtiques: propietats i usos.

I també es pot fer paper reciclat, aromes, cremes d'àloe, etc.

Preu dels tallers (inclouen l'entrada al Jardí): 4 € per alumne.

Preu de l'itinerari guiat pel Jardí: 2,5 € per alumne.

Més informació

Tel. 963 156 818

gab.didactica@uv.es

www.jardibotanic.org

CONVIVÈNCIA I MEDIACIÓ

La Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació i la Delegació per a la Incorporació a la Universitat organitzen un encontre que reivindica la implicació de l'alumnat, els docents, les famílies i les autoritats educatives, en la formació integral de les persones.

Aquesta jornada, que es desenvoluparà el pròxim 30 de novembre, pretén ajudar a la resolució de conflictes escolars partint de la base que els continguts de l'ensenyament d'avui no poden ser merament acadèmics.

Entre d'altres, intervindran Maria Carme Boqué, professora de la Universitat Ramon Llull; Carmen Heras, assessora de formació al Centre de Professors d'Albacete; Ángel Regino Calvo, professor de la Universitat de Múrcia; Josep Cuenca, cap d'estudis de l'IES Benlliure i coordinador d'un programa pioner de mediació escolar, i Nélida Zaitegui, inspectora d'Educació del País Basc i coordinadora del programa «Educació per a la Convivència i la Pau».

Més informació

www.uv.es/incorporaciou/ cooperacio

MATRÍCULA GRATUÏTA O 400 € EN MATERIAL

El vicerectorat d'Estudis i la Delegació per a la Incorporació a la Universitat de la UV van acordar que els estudiants guanyadors, el curs 2006-2007, de les olimpíades de Biologia, Economia, Física, Matemàtiques i Química, gaudiren de la matrícula gratuïta per al curs 2007-2008 en qualsevol de les titulacions de la Universitat. Els guardonats que ja tenien les taxes gratuïtes per haver obtingut matrícula d'honor en batxillerat es beneficiaren d'una beca per valor de 400 € per a llibres i material d'estudi. Dret, Economia, Matemàtiques i Psicologia.

Dels 30 guanyadors de les olimpíades, 20 es matricularen a la UV: 8 en Medicina, 3 en Física, 2 en Química i 2 en la doble titulació ADE-Dret; la resta triaren Biologia, Dret, Economia, Matemàtiques i Psicologia.

COMENÇA LA FASE LOCAL DE L'OLÍMPIADA DE FÍSICA

Ja està en marxa l'Olimpíada de Física per a estudiants d'ensenyaments preuniversitaris. El passat 7 de novembre es realitzà la preselecció dels 20 estudiants que es formaran durant quatre mesos per a participar en la pròxima prova que tindrà lloc el 21 de febrer de 2008. En aquesta prova, només 6 dels 20 estudiants –3 dels centres adscrits a la Universitat Politècnica de València i 3 dels centres adscrits a la Universitat de València– passaran a la fase següent. El dia 26 de febrer es farà pública la llista dels 6 seleccionats, que encara hauran de fer un curs pràctic al llarg del mes de març com a preparació per a la fase nacional de l'Olimpíada.

LA FILOSOFIA EN L'ENSENYAMENT SECUNDARI

Organitzada per la Societat de Filosofia del País Valencià i la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació de la Universitat de València, s'ha preparat per al 28 de novembre pròxim, la jornada La filosofia en l'ensenyament secundari, destinada, fonamentalment, al professorat de secundària i de batxillerat i a l'alumnat dels últims cursos de la llicenciatura en Filosofia. La inscripció finalitzarà el 19 de novembre de 2007.

PROGRAMA

9.00 – 10.00 h Presentació de les conferències: Vicent Bagetto, director i catedràtic de Filosofia d'institut d'ensenyament secundari i secretari de la Societat de Filosofia del País Valencià.

10.00 – 11.00 h Conferència: «La Filosofia en l'ensenyament secundari: evolució horària i currículum en les últimes lleis d'Educació». Pascual Casañ, inspector d'Educació.

11.00 – 12.00 h Conferència: «La Filosofia en la selectivitat: problemes i incògnites». Josep Martínez Bisbal, professor titular de Filosofia, especialista LOGSE en Filosofia de la Universitat de València.

12.00 – 12.15 h Pausa-cafè

12.15 – 13.15 h Conferència: «Educació per a la Ciutadania en perspectiva ètica». Amparo Muñoz, catedràtica de Filosofia d'ensenyament secundari.

13.15 – 17.00 h Dinar

17.00 – 18.00 h Conferència: «La Història de la Filosofia en segon de batxillerat: diferents models formatius». Francesc Vera i Bernardo Lerma, catedràtics de Filosofia d'ensenyament secundari.

18.00 – 19.30 h Taula rodona: Moderador: Vicent Bagetto. Ponents: Pascual Casañ, Josep Martínez Bisbal, Amparo Muñoz, Francesc Vera i Bernardo Lerma.

Més informació:

www.uv.es/incorporaciou/cooperacio

AGENDES PER A LA COMUNITAT UNIVERSITÀRIA

Atesa la bona acceptació, any rere any, de l' Agenda de la Universitat de València, que s'edita des del curs 1999/2000, enguany se n'ha fet una tirada major, cosa que ha permès que, a més de l'alumnat de les diplomatures, les llicenciatures i les enginyeries, els estudiants de postgrau i de doctorat i tots els membres del PDI i el PAS n'hagen rebut una.

D'aquest instrument d'organització i planificació, que inclou alhora informació d'interès per a la comunitat universitària, se n'han editat 57 models, que combinen un disseny i format homogenis amb diversos elements de personalització, com ara les cobertes, les guies i els quadernets de titulació o de centre que, especialment, ajuden l'estudiant a tenir en un sol suport la informació bàsica per desenvolupar la seua activitat acadèmica. La producció d'aquest projecte editorial ha estat a càrrec del Servei d'Informació-DISE, que ha coordinat el treball dels 17 centres universitaris.

EL LLARG VIATGE DE L'ESPÈCIE HUMANA

Dins la Setmana de la Ciència i la Tecnologia de la Universitat de València, que desplega des de fa nou anys diverses activitats, destaca «La matinal de l'evolució humana. Jornada d'actualització científica per al professorat de secundària i de batxillerat» que va tenir lloc el 10 de novembre passat.

Aquesta matinal es planteja com una jornada d'actualització científica per al professorat de secundària i de batxillerat. Els tres investigadors que han intervingut, Jaume Bertranpetit, Bienvenido Martínez-Navarro i Valentín Villaverde, són especialistes en biologia evolutiva, paleoecologia i grans mamífers quaternaris, i prehistòria i arqueologia, respectivament. Des de les diferents perspectives esmentades, els ponents tractaren sobre la reconstrucció dels orígens humans i valoraren el procés evolutiu, tot afegint-hi els darrers descobriments –genoma humà, troballes paleontològiques recents, etc.

En l'organització i patrocini d'aquesta sessió cooperen entitats de la Universitat de València com ara la Delegació per a la Incorporació a la Universitat, l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva, la Facultat de Ciències Biològiques, la Càtedra de Divulgació de la Ciència, amb altres institucions com ara la Societat Catalana de Biologia (SCB-IEC).

Més informació
www.valencia.edu/cdciencia

Dóna sang, salva vides

Informa't 96 386 81 00

www.centro-transfusión.san.gva.es

«El BOE no pot ser l'índex dels llibres de batxillerat»

El mes de setembre passat es publicà el títol que fa cent de la col·lecció «Educació», una iniciativa editorial al capdavant de la qual hi ha el professor del Departament de Filosofia, Guillermo Quintás. Les obres d'aquesta col·lecció, que impulsa Publicacions de la Universitat de València, són un exemple de producció de qualitat per millorar l'aprenentatge, i els més de cinquanta mil exemplars venuts reivindiquen que el llibre i la lectura han d'ocupar un espai central en el món de l'educació.

Cent títols. I ara?

Hem arribat ja al número 104 i, per tant, la col·lecció «Educació» és un producte consolidat. Però som de nou davant el número zero, perquè aviat es produirà un canvi en els plans d'estudi i, lògicament, aquesta col·lecció es transformarà. Aleshores s'ha de fer un canvi doble, es modificaran els crèdits assignats a les diferents matèries, però també es canviaran els models d'aprenentatge. Per això cal diversificar la producció per tenir els materials on es recull la informació bàsica i també uns altres que serveixen perquè l'alumne s'autoavalua, perquè solucione autònomament els dubtes. Aquest tipus de llibre diferent, cal fer-lo.

Però els llibres d'aquesta col·lecció no només els compren els alumnes.

El mèrit d'aquesta col·lecció és que ha publicat manuals que tenen una bona acollida i que, si bé tenen un públic prioritari, no és l'únic. Amb aquestes obres no es funciona amb el vell estil d'imposar un text únic, un llibre únic, un pensament únic perquè l'ha fet el cap. D'entrada, molts dels llibres que hem editat són fets per gent jove; de les 373 propostes que hem rebut des de 1989, l'any que naix la col·lecció, hem triat prop d'un centenar, perquè hem apostat per textos de qualitat, des del punt de vista científic, i els editem encara que la matèria de què tracta tinga només una trentena d'alumnes en la nostra universitat.

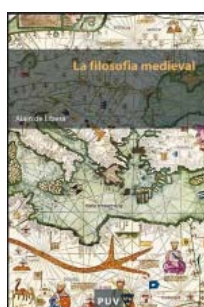
Aleshores, com se n'exhaureix una edició en un any?

Perquè tenim molta venda a tot Espanya i a Amèrica. Les obres que hem llançat funcionen sense l'autor i això trobe que és una qüestió fonamental. Normalment, el llibre de text funciona perquè el professor diu als alumnes que han de respondre el programa de l'assignatura amb un material determinat. Jo estic totalment en con-

tra d'aquesta pràctica acadèmica; els departaments han d'afavorir la diversitat i mai redactar el programa d'una assignatura sobre l'índex d'un llibre concret.

Per què la Universitat no fa llibres de text per a uns altres nivells d'ensenyament?

La universitat té la missió d'investigar i d'innovar, i si en algun sector fa falta innovar és en el sector editorial, que és curiosament un dels més desvinculats de la universitat, des del punt de vista professional. Per capgirar aquesta tendència i en col·laboració amb el Servei de Formació Permanent, desenvoluparem un pla de on hi haurà formació editorial per dissenyar una línia de llibres, digues-li llibre de text o material per a l'ús de l'alumne de batxillerat, perquè entenem que cal transformar el model actual. El professor Jaume Martínez Bonafé, ha investigat el llibre de text i, a partir dels seus resultats, es dedueix que s'ha d'innovar i avaluar-ne la producció. El BOE no pot ser l'índex dels llibres de batxillerat. L'estat ha de determinar el programa de les matèries però no hem de confondre aquest programa amb l'índex del llibre de l'alumne. Hi ha unes altres formes d'organitzar el coneixement que permeten respectar el temari establert i atendre també els principis pedagògics que no es poden obviar. Cal fer textos que ajuden el professorat a *construir classe*.

Es parla poc d'avaluar els productes editorials per a l'ensenyament, i, en canvi, pensem atenció a uns altres assumptes al voltant del llibre.

Efectivament. El llibre de text s'ha convertit en un instrument absolutament polític. El mitjà donen, com passa amb la selectivitat i uns altres temes, una informació cíclica sobre els llibres de text i únicament dedicada al seu cost. En segon lloc, mentre que, per exemple, amb els cotxes s'insisteix en els controls de qualitat, quan es parla del llibre de text, mai no es donen dades sobre qualitat. I això per no parlar d'algunes polítiques de màrqueting autènticament vergonyants.

Resulta urgent incentivar a aquells professors que creuen en els seus escrits, en la forma d'organitzar les seues classes... no es admissible que, des d'algunes editorials, s'afavorisca la suplantació del professor venent llibres que inclouen la programació de l'assignatura. I sembla mentida que aquesta pràctica editorial s'haja vist reforçada per persones que havien de gestionar la formació permanent.

En general, donem poc de valor a aquests llibres.

Resulta curiós que no guardem en les nostres biblioteques personals els llibres de text com conservem els d'universitat. Fins i tot, de manera errònia, s'afavoreix que els xiquets i els joves vagin passant-se els llibres amb què han estudiat l'any anterior com si aquesta fóra una mesura progressista quan els conservarien, si els llibres fóren bons. En definitiva, crec que cal canviar la perspectiva sobre aquestes obres que són l'instrument bàsic i fonamental d'aprenentatge en un sistema on l'índex d'abandó en l'ensenyament secundari és alt. Tinc el suport del director de Publicacions de la Universitat, Antoni Furió, i el de Bernadino Salinas, director del Servei de Formació Permanent, per apostar per una política de qualitat en aquest camp editorial.

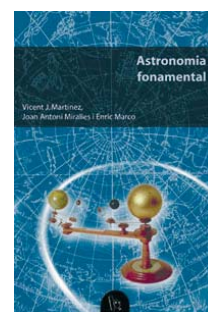
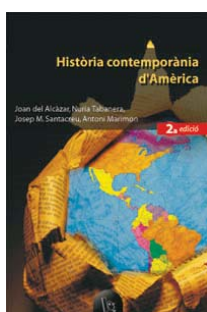
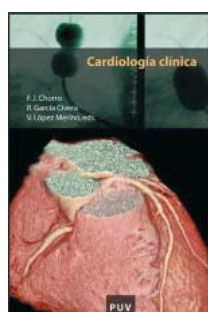
Els mitjans audiovisuals i l'entorn digital són una amenaça o una oportunitat per al llibre i la lectura?

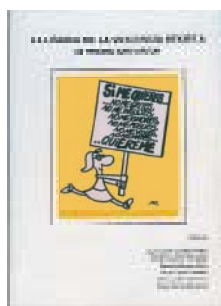
Per a mi, sens dubte, són una oportunitat. Em resulta escandalós que, per exemple, persones com l'editor Antonio Roche vegien en els suports electrònics una amenaça per a les obres en paper. Per a mi és preferible fer una lectura sobre un PDF net que sobre un llibre d'una biblioteca que ha passat per dos-cents usuaris anteriors. Quan es diu: «cal situar el llibre en el centre de l'educació», s'hauria de dir: «cal situar la lectura en el centre de l'educació», perquè una cosa és que la lectura es done sobre un format llibrari i una altra sobre un format electrònic. I no són incompatibles. Però caldria fer-se una pregunta: quines polítiques del llibre hi ha que aborden directament la necessitat de disposar d'una biblioteca digital com toca? Que la gent tinga accés, per exemple, a Internet des de casa seua no és un obstacle ni per al llibre en general ni per al llibre de text. En tot cas, el que s'ha de fer és un tipus de llibre de text que compte amb això.

Ferranda Martí

Guillermo Quintás, director de la col·lecció «Educació».

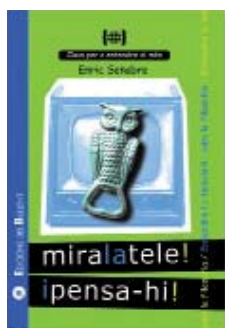

La lógica de la violencia sexista. Una deconstrucción de la violencia contra la mujer a través de ocho tópicos sexistas.

J.C. Castelló, Cristina Juárez, Patricia Miravet, Paula López, Mónica Usó i Paula Torres

Ajuntament de Vila-real, 2007, 216 ps.

Aquesta publicació recull el treball d'investigació de cinc estudiants de batxillerat de l'IES Professor Broch i Llop, de Vila-real, sota la direcció del professor Juan Carlos Castelló. L'obra analitza la lògica de la violència sexista i hi fa una aproximació des de la filosofia. La part segona, que analitza els tòpics amb què convivim entorn de la violència sexista, resulta molt interessant i educativament molt útil per reportar a les aules. Aquest llibre, que va rebre el premi San Viator en l'edició del 2006, un guardó patrocinat pel CSIC, inclou un exhaustiu treball de camp on s'han fet enquestes i entrevistes que aporten testimonis de dones maltractades.

Mira la tele! I pensa-hi!

Enric Senabre

Edicions del Bullent, Col. Claus per a entendre el món, Picanya, 2007, 123 ps.

Enric Senabre, professor de Filosofia i Ètica en un centre d'ensenyament secundari, persegueix formar espectadors actius i avesats, tot introduint-hi la reflexió filosòfica com una activitat necessària i convenient. Amb aquestes intencions i amb el convenciment que el potencial de la televisió pot ser aprofitat, ha elaborat un text molt remarcable que aborda el fenomen televisiu amb l'objectiu d'incitar i ajudar els joves a interpretar la programació, els continguts i els formats de la televisió. A banda de ser un text interessant per als joves i les seues famílies –que es preocupen per les hores que passen davant la televisió–, és un material excel·lent per al professorat ja que permet abordar el fenomen televisiu a l'aula més enllà de l'estricta enfocament tecnicocomunicatiu.

Programa d'avaluació de les Pràctiques en Empreses (PAPE) de la Universitat de València.

A. Pérez Boullosa, M. A. Barberà i A. Chirivella

Publicacions de la Universitat de València, 2006, 136 ps.

Aquest estudi d'avaluació de les pràctiques en empresa a la Universitat de València naix dins el marc de la millora de la qualitat com a preparació per a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior. El propòsit del manual és posar a l'abast tota la informació i les eines necessàries per poder dur a terme l'autoavaluació de les pràctiques formatives –tant les integrades en els plans d'estudis com les voluntàries o extracurriculars– amb la finalitat de millorar-ne la qualitat.

Diseño de la oferta futura de la formación superior de la Universidad de València.

F. Pérez, J. M. Pastor i L. Hernández

Publicacions de la Universitat de València, 2006, 230 ps.

Els autors, investigadors de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques –IVIE–, van fer aquest treball per encàrrec de la mateixa Universitat. Davant el nou l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior calia preguntar-se per l'adequació de l'oferta formativa de la Universitat de València a l'entorn socioeconòmic i demanar a experts externs les orientacions necessàries per poder redissenyar l'oferta i prendre les decisions més adequades. Aquest volum presenta les dades necessàries per poder analitzar, d'una manera crítica, el paper de les universitats en les pròximes dècades, així com també la tendència de la demanda en ensenyament superior i de l'ocupació posterior dels titulats.

“Malauradament, moltes de les pràctiques tradicionals de l'examinació i de les notes i fins i tot els mètodes recents d'avaluar l'ensenyament no ho fan gaire millor que ho vaig fer jo aleshores, i sovint sense adonar-se, en absolut, de les deficiències. La major part de la saviesa convencional pel que fa a posar nota als estudiants –el que podem anomenar qualificació– sovint sembla atrapada en un laberint de consideracions secundàries que tenen poc a veure amb l'aprenentatge.”

KEN BAIN

El que fan els millors professors universitaris

Publicacions de la Universitat de València, 2006, 212 ps.

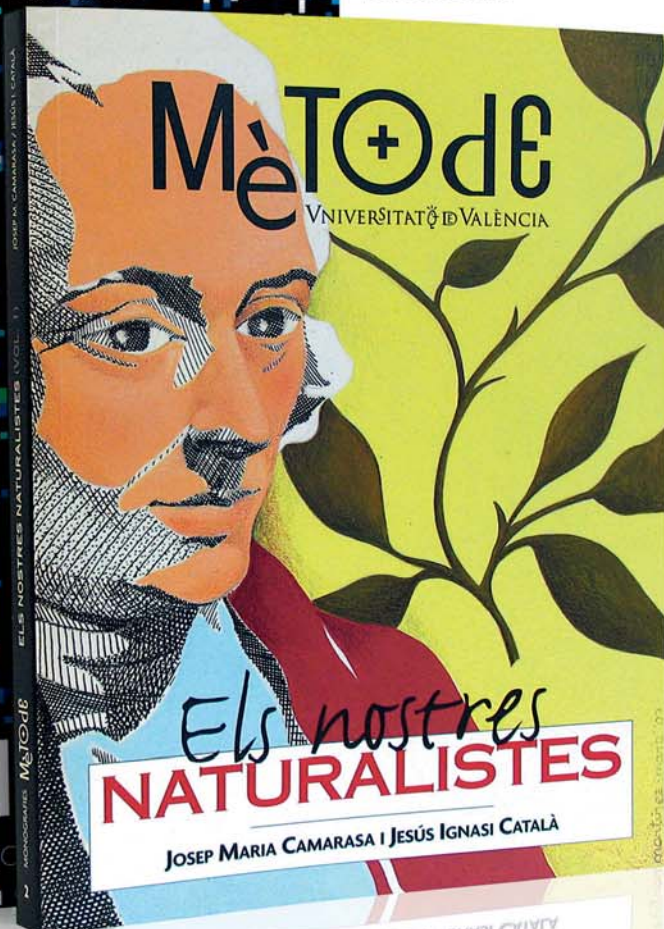
Mètode

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

REVISTA DE DIFUSIÓ DE LA INVESTIGACIÓ • TARDOR 2007

Núm. 55 (TARDOR 2007):
Gen, ètica i estètica
Monogràfic coordinat
per José Pío Beltrán

55
GEN, ÈTICA
El futur impacte de la genètica

subscriu-te a Mètode i rebràs un regal exclusiu

Si et subscrius ara a la revista podràs escollir com a regal de benvinguda el llibre *Els nostres naturalistes*, de Josep M. Camarasa i Jesús I. Català, segon títol de la col·lecció MONOGRAFIES MÈTODE. Si ho prefereixes, podràs triar també entre el DVD amb els 50 primers números de MÈTODE, la samarreta dissenyada per Artur Heras amb el lema «Cultivar la ciència» o el llibre *Albert Einstein. El seu segle i la seua ciència*.

SUBSCRIPCIONS*: Servei de Publicacions de la Universitat de València. Carrer Arts Gràfiques 13, València 46010.
Telèfon subscripcions: 96 386 45 61.

www.revistametode.com

*Preu Subscripció anual 2007 (4 números l'any): 20€ per a Espanya, 30€ per a l'estranger